

MŪSŲ VISUOMENĖJE

Čiurlioniečiai tikisi po 2-3 savaitių būti jau čia

Prancūzų ir anglų valdomų zonų lietuviai buvo labiausiai nuskriausti, nes iki šio laiko niekas negalėjo iškeliauti į JAV, nors labai daug kas turėjo anksčiau affidavitus, o dabar darbo sutartis. Bet pagaliau atėjo eilė ir tų zonų gyventojams. Šio mėnesio pradžioje iš Bremenhaveno į USA išvyko transportai, kuriuose jau yra ir tų zonų lietuvių. Pirmuoju transportu iš prancūzų zonos išvyko poetas Bernardas Brazdionis, o iš anglų zonos poetas Faustas Kirša. Abu jie vyksta pas kultūrininkų globėją Pr. Lapienę į Stony Brook, N. Y.

Šiuo metu anglų ir prancūzų zonos vyksta spartūs paruošiamieji darbai naujiems DP emigracijos transportams. Jau ir žinomas Čiurlionies vardu ansamblis savo dokumentus tvarko konsulate ir, reikia manyti, Clevelandiečiai greit galės pasigerėti jo tautinėmis dainomis ir šokiais. Tiesa, ansamblis šiuo metu kiek apretėjęs, nes dalis išvyko į Australiją, bet ansamblio vadovas A. Mikulskis mano ansamblį greit papildyti ten jau nuvykusiu įėjomis ir pilnai savo sąstatą išlyginti.

Jie tikisi gegužės gale ar birželio pradžioje būti jau Clevelande.

Dar vienas uždavinys Tautinei srovei

Nors ir praretinto, bet nesunkiai papildomo Čiurlioniečių ansamblio atvykimas iškelia naują visai rimtą klausimą Amerikos lietuvių visuomenei.

Jų atvykimu daugiausiai pasirūpino clevelandiečiai, dėka Stepono Nasvyčio iniciatyvos, kuris savo keliu sakosi galėjęs tai padaryti tik dėka Sofijos Smetonienės pažinčių Clevelande.

Bet tas didelis darbas ligi šiol apsiribojo tik vienu tikslu — sudaryti galimybę tiems žmonėms atsirasti čia.

Tačiau tos pastangos buvo dėtos ne tam, kad atvyktų "Jonas-Petras", o tam, kad atvyktų Čiurlionies vardo Meno Ansamblis, taip sėkmingai įgarsinęs lietuvių vardą Europoje ir pajėgus tą patį padaryti čia, Amerikoje.

Ar tas tikslas bus pasiektas, jeigu šis kolektyvas bus perplaukęs per Atlantą tik tam, kad išsibarsytų čia po fabrikus, gal net po ūkius? Jei taip atsitiktų, tai clevelandiečių pastangos padėti atvykti Ansambliui nuėtytų niekais, nes vietoj ansamblio atvyktų tik tam tikras skaičius žmonių, panašiai, kaip ir kiekvieno laivo dabar vyksta.

Tautinės srovės seimo proga yra keliamas tokia mintis: jeigu Tautinės srovės vadovybė ėmėsi tokio didelės reikšmės kultūrinio uždavinio, kaip Dailės Parodos atitaukimas į Ameriką ir jos organizavimas parodymo Amerikos visuomenei, tai ar nepritiktų jai pasirūpinti ir kitu mūsų kultūrinio turto — Čiurlionies Meno Ansambliu?

Daina, ypač taip perduodama, kaip šis kolektyvas gali, lietuvių vardo pakėlimui ir išgarsinimui Amerikos visuomenėje gali patarnauti ne mažiau, o gal net ir daugiau, negu dailės paroda. Ar neturėtų tad seimas tą klausimą pasvarstyti ir naują vadovybę įpareigoti dėti pastangas, kad šio meno kolektyvo panaudojimu būtų tinkamai pasirūpinta? Ypač, kad pirmasis žingsnis jo atvykimui padarytas kaip tik Tautinės srovės veikėjų.

DIRVA

The only Lithuanian Newspaper published in Ohio reaching a very large majority of the 100,000 Lithuanians in the State and in Cleveland.

No. 20

Kaina 6c.

CLEVELAND, OHIO May — Gegužės 20, 1949

(34-ti metai :: 34th year)

Geriausio linkėjimai Seimui!

**SUNKŪS, BET SVARBŪS UŽDAVINIAI PRIEŠ AKIS. TAD
SUSIORGANIZUOKIME TINKAMAI!**

Rašo P. J. Žiūrys, LVS Garbės Pirmininkas

Tautinė srovė senai gyvuoja. Jos darbai visada buvo sutapę su visų lietuvių gyvenimu. Kada tik Lietuva pergyveno krizes ar nelaimes, ji vis sukrusdavo jai į pagalbą, nesidairydama sukurti iš to "partinį kapitalą".

Tautinė srovė tuo ir išsiskyrė iš kitų mūsų visuomeniškų srovių, kad Lietuvos ir lietuvių tautos reikalais rūpinosi nesidairydama į "svetimus dievus". Tai reiškia, stengėsi padėti tautai atgauti laisvę, jai tobulėti visų pirma tik tam, kad tai visiems lietuviams būtų naudinga, o ne visų pirma tam, kad lietuviuose būtų surasta daugiau dirvos ar tai socializmui, ar klerikalizmui plėstis...

Amerikoje tautinė srovė savo veikimo istorijoje turi daug faktų, rodančių, kad ji ir savo prestižo nestatė pirmiau už bendrus tautinius reikalus.

Aš čia noriu priminti daugelio tyčia ar netyčia jau užmirštą faktą, kaip susikūrė Bendras Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas, kuris šiandien taip plačiai visų lietuvių tarpe žinomas, kuris daug gera padarė, nors, žinoma, ir priekaištų susilaukia — iš dalies nepamatuotų, iš dalies gal ir pamatuotų.

Tautinės srovės veikėjai tokią fondą jau buvo anksčiau įsteigę ir atitinkamai įregistravę. Jis būtų galėjęs savo laiku naudotis atitinkama Karo Fondo parama ir būtų galėjęs veikti vien jo steigėjų kontrolėje. Kitų srovių veikėjai nebeturėjo galimybės gauti tokias pačias teises panašiam fondui. Tautinės srovės veikėjai, matydami, kad lietuvių reikalui naudingiau bus, jei fondas bus visų srovių sudarytas, be ginčų sutiko paaukoti bendram reikalui savo fondo teises ir perleisti jas tam, kad galėtų įsisteigti dabartinis BALFas. Tai buvo padaryta.

Štai neseniai, pripažindami paralelizmo nepatogumą akcijoje dėl Lietuvos laisvės, tautinės srovės veikėjai pasiryžo užimti visus neužtartus puolimus iš kitų srovių pusės ir lojaliiai stoji į bendrą darbą Amerikos Lietuvių Taryboje, tuo būdu atsakydama nuo didelės dalies savo veikimo savarankiškumo.

Šitie pasiaukojimai tačiau ne reiškia, kad tautinė srovė eity prie likvidavimosi. Jei lietuvių šelpimo ir Lietuvos bylos vedimo reikaluose ji dalyvauja visų bendrame darbe, tai tik būdama tvirtai susiorganizavusi į bus reikšminga to veikimo dalyvė.

Be to, kultūros darbas, lietuviškumo palaikymas pasilieka jos savarankiško veikimo srityje. O tai yra neišmatuojami darbo plotai, svarbaus darbo, — darbo, nuo kurio pasekmėnų priklausys lietuvių ateitis Amerikoje. Jei tas darbas bus tinkamai atliktas, tai lietuvių dar ilgą laiką bus reikšminga ir pagarbos nusipelnijanti šio krašto gyventojų grupė. Jei tas darbas bus apleistas, tai

lietuvių ištirtis didžiulėje kitų masėje ir gal tik kapinių paminkluose teliks žymių, kad kadaise ir Amerikoje būta lietuvių...

Mes nenorime, kad mes čia taip greit ir beveik be pėdsako išnyktumėm. Turime todėl daryti taip, kad išsilaikytumėm. Tai ir yra be galo atsakomasis, didelis, sunkus darbas. Jam

reikia tinkamos organizacijos. Tautinės srovės seimo, įvykstančio New Yorke šį šeštadienį ir sekmadienį, yra svarbiausias uždavinys — tinkamai surikiuoti savo pajėgas tam darbui. Pagrindinės šios srovės organizacijos — ALM, LVS, ALTC — yra pasiryžusios surasti tinkamesnes formas vieningam ir sklandžiam darbui.

Tad, kaip buvęs LVS pirmininkas, dabar jos garbės pirmininkas, sveikinu visus delegatus, seimo dalyvius ir svečius ir nuširdžiai kviečiu stoti į vieningas Lietuvą mylinčių ir už jos gyvybę, laisvę ir teises kovojančių tautiečių eiles, linkiu sėkmingai nusistatyti lietuviams svarbių darbų programą ir tinkamą tos programos vykdymo būdą. Čia yra tik viena sąlyga — mylėti Lietuvą ir jos žmones, siekti lietuvių tautos išsilaikymo ir tvirtumo. Kam tai nuširdžiai rūpi, tam yra čia vieta ir čia jo įnašai bei parama bus ne tik įvertinta, bet ir naudinga visiems lietuviams.

ŠEŠIOS DIENOS

pasaulio politikoje

GEGUŽES 13

Britų Parlamentas ratifikavo Atlanto Paktą 333 balsais prieš 6.

Senatoriai Connally ir Vandenberg pareiškė, kad Ispanija nėra pageidaujama dalyvauti Atlanto Pakte.

GEGUŽES 14

Konservatorių partija laimėjo labai daug vietų vietiniuose rinkimuose. Iš to konservatoriai įgyja vilčių, kad kitais metais gali laimėti ir parlamento rinkimus.

Kinijos komunistai bando apsiūti Šanchajų ir atskirti jį nuo jūros. Mieste tuo tarpu laikosi vyriausybės kariuomenė.

GEGUŽES 15

Paryžių susirinko Amerikos, Prancūzijos ir Anglijos pasiuntiniai pasitarti apie kitą pirmadienį turinčią prasidėti keturių ministerių konferenciją. Vakariečių tarpe vyrauja nuomonė, kad šiose derybose nereikia būti Maskvai per daug nuolaidiems.

Moskvoje Izviestija rašo, kad sovietai nepriims jokio diktavimo Vokietijos reikalais. O tai reiškia, kad vakariečiai turi priimti tą, ką diktuos Maskva...

Taigi, arba kas nors vis dėlto bus nuolaidus, arba vėl išsiskirs tų nieko nenutarė.

GEGUŽES 16

Gen. L. Clay atsisveikino su

Berlynu. Jis pasitraukė iš Vokietijos karinio valdytojo pareigų. Didelė berlyniečių minia jį palydėjo, dėkminga už jo tvirtą laikymąsi ir berlyniečių gelbėjimą nuo bado. Gen. L. Clay pasitraukia iš Berlyno, kaip "šalto karo" dėl Berlyno laimėtojas.

Lenkijos vyriausybė oficialiai protestavo dėl G. Eislerio "pagrobimo" iš lenkų laivo.

GEGUŽES 17

Irano vyriausybė pareikalavo iš sovietų sumokėti skolą — dvyliką tonų aukso ir kelis milijonus dolerių.

Ispanijoje buvo mestos bombos į Bolivijos, Brazilijos ir Peru konsultatus. Matomai tai yra Franco režimo priešininkų kerštas tų kraštų vyriausybės už pasiūlymą atnaujinti diplomatinius santykius su Franco.

GEGUŽES 18

Sovietų zonų Vokietijoje komunistų vienintelis sąrašas gavo tik 61% balsų. Beveik 40% išdrįso balsuoti prieš. Tai pirmas toks nepasisekimas sovietų vadovaujamuose rinkimuose, kur yra praprasta padaryti ne mažiau kaip 95% už...

GEGUŽES 19

Amerikos Darbo Federacija (AFL) ragina Amerikos vyriausybę nebedaryti sovietams jokių nuolaidų, nurodydama, kad jeigu Maskva ir keičia savo taktiką, tai ji nekeičia savo politikos tikslų.

Pabaltijo valstybių Pasiuntiniai, lankydami Vokietijoje, visur buvo iškilmingai sutikti. Nuotraukoje juos matome iškilmingam posėdyje Detmole. Antras iš dešinės B. K. Balutis, trečias K. Zarinš ir ketvirtas A. Torma. (Nuotrauka B. Gaidžiūno)

Kuo Stalinas geresnis už Franco?

Pietų Amerikos valstybių su nanyu, UN susirinkime buvo išskeltas pasiūlymas panaikinti prieš porą metų priimtą rezoliuciją dėl Ispanijos. Anoje rezoliucijoje buvo pasmerktas diktatoriškas Franco režimas ir buvo patarta valstybėms — UN nariams susiaurinti diplomatinius santykius su Madrido vyriausybe. Dabar buvo pasiūlyta kita rezoliucija, kuria buvo norėta duoti laisvę UN nariams atnaujinti su Franco vyriausybe normalius diplomatinius santykius.

Šis pasiūlymas galėjo būti priimtas, jei būtų surinkęs du trečdalius balsų. Bet nesurinko. Už diplomatinį santykį su Franco atnaujinimą balsavo tik 25 valstybės — daugiausiai Pietų Amerikos ir Azijos valstybės. Prieš balsavo sovietų blokas, Norvegija, ką tik į UN priimtą žydų valstybę. USA ir daugumas Vakarų Europos valstybių susilaikė.

USA senate buvo nemaži ginčai tuo klausimu. Senatorius Vandenbergas pareiškė, kad jo nuomone, ambasadoriaus pasiūlymas jokių būdu nereikia priimti. Senatorius Taft siūlo nusikratyti komunistinio fronto filosofijos.

Nepasisekęs pabėgimas

Gerhard Eisler, vokiečių komunistas, kuris nuo Hitlerio pabėgęs įsiskyrė Amerikoje ir čia buvo žymiausias komunistų vadovas, bandė pabėgti nuo Amerikos teismo. Bet pabėgimas ne visai gerai nusisekė...

Jis Amerikos teismo jau buvo nubaustas porai metų kalėti už melagingą priešaišką įvažiavimo vizą gaunant ir už Senato komisijos įžeidimą. Jis yra gavęs vizą netikra pavardė ir nuslėpęs faktą, kad yra komunistų partijos narys.

Jo byla turėjo būti dar svarstoma apeliaciniame teisme ir iki to laiko jis buvo paleistas už \$23,500 užstatu.

Nelaukdamas apeliacinio teismo sprendimo ir sulaužydamas duotą pažadą nesislėpti nuo teismo, jis tyliai įslinko į lenkų laivą, kuriam turėjo nusipirkti pirmos klasės bilietą, ir išplaukė. Bet iš laivo per radiją davė pareiškimą spaudai, paskelbdamas apie pabėgimą.

Tačiau bėgimas truko tik iki Anglijos. Anglija turi su Ame-

Idomiausia senatoriaus Connally nuomonė. Senatorius Connally yra užsienių politikos komisijos pirmininkas. Jis sako: "Aš nematau jokios logikos, jei mes neturime ambasadoriaus prie Franco, bet turime prie Stalino".

Valstybės sekretorius Acheson paaiškino savo nusistatymą taip: "Nesvarbu, ar Madride yra tik reikalų vedėjas, ar ambasadorius. Svarbu tik simbolis. O jeigu ambasadorius Madride būtų simbolis, kad mes nesirūpiname demokratinėmis teisėmis, tai tas simbolis būtų blogas."

Kad Franco režimas mažai skaitosi su demokratinėmis teisėmis — dėl to mažai kas abejoja. Tai yra diktatūra, tarp ko kita, laiminama ir remiama katalikų dvasiškijos, Acheson teigė, kai sako, kad parodyti nesirūpinimą demokratinėmis žmonių teisėmis yra negerai. Bet kodėl tada laiko ambasadą Maskvoje?

Ir kodėl Connally savo visai teisingos logikos nenukreipia dar logiškiau: jis turėtų siūlyti ne pas Franco siųsti ambasadrį, o nuo Stalino atsaukti. Tai būtų irgi tik simbolis, bet logiškas, ne hipokritiškas...

rika nusikaltėlių išdavimo sumanistas, kuris nuo Hitlerio pabėgęs įsiskyrė Amerikoje ir čia buvo žymiausias komunistų vadovas, bandė pabėgti nuo Amerikos teismo. Bet pabėgimas ne visai gerai nusisekė...

Jis Amerikos teismo jau buvo nubaustas porai metų kalėti už melagingą priešaišką įvažiavimo vizą gaunant ir už Senato komisijos įžeidimą. Jis yra gavęs vizą netikra pavardė ir nuslėpęs faktą, kad yra komunistų partijos narys.

Jo byla turėjo būti dar svarstoma apeliaciniame teisme ir iki to laiko jis buvo paleistas už \$23,500 užstatu.

Nelaukdamas apeliacinio teismo sprendimo ir sulaužydamas duotą pažadą nesislėpti nuo teismo, jis tyliai įslinko į lenkų laivą, kuriam turėjo nusipirkti pirmos klasės bilietą, ir išplaukė. Bet iš laivo per radiją davė pareiškimą spaudai, paskelbdamas apie pabėgimą.

ŠIOJE ŠALYJE

KANDIDATAI į prezidento vietą 1952-ųjų metų rinkimuose jau dabar pradėdami minėti. Respublikonai tuo tarpu dar nemini pavardžių, tik pasigindžia, ar Dewey gali dar trečią kartą bandyti laimę, ar ne... Demokratų sluoksniuose jau minimos net dvi galimų kandidatų pavardės: Teisėjo Douglas ir Ohio gubernatoriaus Lausche.

Bet pastebima, kad abiem tiems kandidatams yra ir rimtų kliūčių. Douglas vargiai ar turės dabartinio prezidento paramą. Mat pernai, kai Trumanas pasiūlė Douglasui kandidatuoti su juo į viceprezidento vietą, tai tas atsisakė. Tai reiškia, kad Douglas netikėjo Trumano laimėjimu ir nenorėjo sėsti su juo į vieną balną. Nuo to laiko Trumano santykiai su Douglasu šalti. O Trumanas įtaka demokratų partijos vadovybę dabar nemaža.

Dėl Lausche — jam yra didelės pliusas tas, kad jis paveržė iš respublikonų gubernatoriaus vietą greičiau savo asmenišku patrauklumu, negu demokratų partijos programos pažadais. Jis turi gerą vardą net ir ne demokratų tarpe. Bet... jis katalikas ir tai yra bene svarbiausia kliūtis. Vien dėl to jis vargiai ar gaus ganą paramos partijos vadovybėje, kad būtų nominuotas. Lausche yra slovenų kilmės, nepamiršęs savo tėvų kalbos, gerai susipažinęs su savo tėvų žemės vargais, gerai suprantą ir kitų pavergtų Europos tautų padėtį. Lietuviams tai būtų labai simpatingas kandidatas. Jis yra American Friends of Lithuania organizacijos garbės komiteto narys, gerai pažįstamas su visa eile lietuvių visuomenės veikėjų.

NAUJA ŽVAIGŽDĖ šio krašto politikos gyvenime iškilo per New Yorko 20-to districto rinkimus į Atstovų Rūmus. Išrinktas Franklin Delano Roosevelt, jr., mirusio prezidento jauniausias sūnus. Jis išrinktas vietoj mirusio Sol Bloom, kuris tam distrikto Kongrese atstovavo nuo 1924 metų. Naujai išrinktojo atstovo rinkimas yra tik ligi ateinančių rinkimų, įvyksiančių kitais metais.

F.D. Roosevelt, jr., laimėjimas ypatingas tuo, kad jis į rinkimus išėjo prieš demokratų partijos "senosios gvardijos" nusistatymą. New Yorko demokratų politinė vadovybė (pagal savo centro įstaigos vietą vadinama Tammany Hall) jo kandidatūrai buvo griežtai priešinga ir rėmė kitą kandidatą, bet pralaimėjo.

Po šių rinkimų kai kas jaunajam Rooseveltui pranašauja didelę politinę ateitį, sakydami, kad tai yra būsimasis New Yorko gubernatorius. O prieš 17 metų jo tėvas iš New Yorko gubernatoriaus rūmų perėjo į Baltuosius Rūmus Washingtone.

Pats Rooseveltas po rinkimų pareiškė, kad jis nekad kandidatuoją į jokią vietą, išskyrus į savo distrikto atstovavimą kongrese. Prieš pradėdamas eiti pareigas, jis išvyksta į Europą ir Izraelį. Kalbama, kad žydai jį laiko geru savo reikalų rėmėju.

AN WEEKLY
Friday in Cleveland by
nian Publishing Co.
AveCleveland 3, Ohio
.....ion per year in advance
In the United States\$3.00
In Canada\$4.00 Elsewhere\$4.50

Entered at Second-Class matter Decem-
ber 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice
under the act of March 3, 1879.

BALTIMORĖS LIETUVIŲ ŽINIOS

VISAME Mieste RINKLIAVA
BALFui PER TRIS DIENAS

Gegužės 10 d. Lietuvių Salėje įvyko BALFO 64-to skryčiaus narių mėnesinis susirinkimas, kuriame buvo tartasi apie viešą rinkliavą — Tag Day.

Mūsų nuosirdusis ir nenuilstantis veikėjas adv. Nadas Rastenis jau turi išrūpinęs nuo miesto Majoro leidimą viešai rinkliavai net trims dienoms, būtent, birželio 10, 11 ir 12, už ką susirinkimas išreiškė jam širdingą padėką.

Kadangi laikas jau yra trumpas, tai seniau išrinkta vjaus rengimo komisija dar papildyta keleta asmenų ir jai pavesta rūpintis viešos rinkliavos reikalais.

Toji komisija susirinks gegužės 17 d. ir paruoš viešos rinkliavos dienoms reikalingus planus.

Toliau nutarta šaukti gegužės 24 d. visų BALFO skryčiaus narių susirinkimą ir per laikraščius kviesti visus geros valios lietuvius-lietuviškas dalyvauti skryčiaus narių susirinkime ir užsirašyti į rinkėjus tam kilniam labdarystės darbui, prisidedant prie sėkmingesnių rinkliavos šelpimui nelaimingųjų mūsų tautiečių, vargstančių tremtyje, našlaičių ir paliečių senelių, kurie ašarotom akim ištiesė savo drebančias rankas laukia mūsų pagalbos.

Taigi, gerbiami lietuviai ir lietuvaitės, kurie skaitysite šį atsišaukimą, nei vienas nepasilikite namie gegužės 24 d. ir visi ateikite į susirinkimą, kuris įvyks Lietuvių Salėje, 8 v.v. ir stokite į bendrą šalpos darbą.

Tenai mes pasiskirsime, katriems kuri diena bus parankesnė aukų rinkimui. Tik nepamirškite aukščiau pažymėtos dienos!

P. P. Jaras

"SEKMINIŲ VAINIKAS"

Baltimorės Lietuvių Dainos Draugija, vedama Lelijos Bakercienės, sekmadienį, gegužės 15 d., 7 val. vakare, Lietuvių Salės Auditorijoje, 851 Hollins Street vaidino "Sekminių Vainiką". Veikalas pilnas juokų ir gražių dainų. Vaidino didžiulioje naujakurių jaunimas ir parinktinės vietinės iegos.

LIETUVOS AŽUOLO LANKYMAS

Baltimorės Lietuvių Draugijų Taryba rengia Lietuvos ažuolo Annapolyje lankymas sekmadienį, gegužės 22. Busai ir visa procesija su automobiliais susirinks tą dieną 9 v. rytą prie Lietuvių Salės, 851 Hollins St. Tą dieną gubernatorius Wm. P. Lane, Jr., atiduoda valstybės rūmus, savo rezidenciją ir Annapolį lietuviams ir pats dalyvauja. Šiais metais dalyvauja senų ir naujų vietos ir apylinkės lietuvių. Čia bus pakeltas organizuotas galingas balsas už Lietuvos išlaisvinimą.

LANKESI VYSKUPAS BRIZGYS IR KUN. DR. KONČIUS

Sekmadienį, gegužės 1 d., čia viešėjo vyskupas Brizgys ir kun. dr. Končius, BALFO pirmininkas. S. Adula

BALTIMORĖS ESTŲ D-JOS PARENGIMAS

Šeštadienį, gegužės 21 d., Baltimorės Estų D-ja rengia specialią filmų rodomą ir estų meno parodą.

Filmų temos bus:

- 1) Kodėl DP turėjo apleisti tėvynę?
- 2) Kodėl jie reikalauja laisvės savo gimtajam kraštui?
- 3) Estų tikėjimas ir pasiryžimas atgauti nepriklausomybę.

Detroit, Mich., Naujienos

PASKUTINIS KVIETIMAS Į KONCERTĄ

mybė.

4) Estai tėvynėje ir svetur.

Vakarui vadovaus pabėgėlių, atvykusių iš Švedijos, Mrs Vera Poska-Grunthal, Jos tėvas John Poska 1920 m. vasario 2 d. pasirašė pirmą Estijos taikos sutartį su Sovietų Rusija.

Parengimas įvyks International Center of YMCA, 26 South Broadway, Baltimore 31. Pradžia 8:00 val. vak.

DAYTON, OHIO

SIRDINGA PADĖKA

Balandžio 29 d. mirė Antanina Urbonienė, mano žmona ir keturių vaikų motina.

Visiems už atliktą paskutinį patarnavimą velionei, už aplanymą ir užuojautą mūsų liudiesio dienose, už gėles, palydėjimą į kapines, klebonui kun. L. Praspaliui ir kun. V. Katarskiui už šv. maldas ir suteiktą paskutinį dvasišką palaiminimą, laidotojui Hoynė už gerą patarnavimą — nuosirdžiai dėkojame.

Vyrras Jeronimas A. Urbonas ir vaikai

AUKA A.A. ATANINOS URBONIENĖS ATMINIMUI

Kadangi velionė atjautė ir šelpė nelaimingus lietuvių tremtinius, skaitė ir mėjo laisviausią laikraštį DIRVĄ, įvertino a. a. Antano Vanagačio dainuotas liaudies dainas, — J. A. Urbonas atsiuntė į DIRVĄ \$20.00 auką, kurią paskirsto:

BALFui \$10.00

DIRVAI \$5.00

Komp. A. Vanagačio paminklo fondui \$5.00

Štai jau ir tas senai lauktas koncertas. Taigi, jis įvyksta šį sekmadienį, gegužės 22 d. 6 val. po piet, buvusio Lietuvių Salėje.

Koncerte, kaip jau rašėme, dainuos buvusi Lietuvos operos solistė Sofija Adomaitienė ir Aldona Molytė. Planu skambins Frank Janeck, Ann Arbor universitete studijuojas muziką ir einas paskutinį kursą. Solistėms akomponuos žymus muzikas ir kompozitorius, neseniai iš Europos atvykęs, Bronius Budriūnas.

Pirmą kartą Detroito bus parodyti tautiški šokiai blezdingė ir gyvataras, kuriuos išmokė buvusi tremtinė med. sesuo A. Žemaitienė. Ypatinga, kad tuos šokius šoks jau trečios generacijos lietuviškas, jaunučiai lietuvių dukrelės. Šokėjų ratelis susideda iš dešimties mergelių, nuo septynių iki 13 metų. Jos visos dėvės tautiškus rūbus, kuriuos jų mamytės pasiūvo. Žiūrint į šokančias mergytes, jauti, kad jų lietuviškas pulsas plaka savo tautai, O ir liks pelnas dalinai skiriamas į našlaičių fondą prie BALFO.

Dar bus poeinė koncerto įžanga, kurią paruosė ir atliks buvusi tremtinė. Bet tegul šis dalykas palieka visų mūsų siurprizui. Bus ir trumpa kalbėlė, kurią pasakys taip pat buvęs tremtinys.

Į koncertą atvyks svečių iš Kanados viešbučio savininkai Leemingtone — Narušiai, inž. Martynas Laurinavičius su jauna žmona iš Lansing, Mich. ir J. Žiūris iš Chicago. O kadangi bus šokiai abiejose svetainėse ir bufetas, tai jau dabar galima sakyti: "Tai bus linksma, tai bus linksma, tai bus linksma ir smagu!"

Dalyvaus daug naujai atvykusių tremtinių, su kuriais bus progos susipažinti ir juos geriau pažinti. Vienu žodžiu "Good time" užtikrintas. Visus kviečiame nepraleisti šios retos progos. Pasimatysime koncerte! Rengėjai

DR. J. IR M. SIMS NAMAI PILNI ŽMONIŲ

Gražūs Dr. J. ir M. Sims namai pilni gyventojų. Tai naujai atvykusieji iš tremties, kuriuos J. ir M. Sims aprūpino darbo ir buto garantijomis. Iš karto atvyko net 8 žmonės: medicinos daktaro R. Tamulionio šeima, mokytojo L. Bulgarausko šeima ir Repšienė. A. Tamulionienė ir St. Bulgarauskiene yra gailėstingos seserys (nursės).

Kiekvienai šeimai jau iš anksto buvo parengti kambariai, kur po kelionės nuovargio svečiai gali pasilsėti ir, apsidairę, pradėti tvarkyti savo įsikūrimo reikalus. Taigi, 2207 Oakman Blvd. namai jau lyg ir panašūs į antrą tremtinių pereinamąją stovyklą šiaurės Atlant, Detroitas turi bene rekordą — iš karto į vienus namus 8 nauji gyventojai iš tremties! O dar numatoma, kad į šius namus atvyks apie 16 asmenų.

Sektinas tremtinių gelbėjimo pavyzdys. Jeigu taip elgtųsi visi mūsų tautiečiai — darbo ir butų garantijų klausimas būtų išspręstas. Kiekvienas tremtinys lietuvis Vokietijoje būtų tikras, kad, jis nebus užmirštas savo brolių amerikiečių.

Mielai ir malonu lankyti tuose namuose, kur tiek daug padaryta ir daroma tremtiniais ir gelbėti.

J. G.

BUV. TREMTINIŲ DRAUGIJOS VISUOTINIS SUSIRINKIMAS

Gegužės 21 d., šeštadienį, 6 val. vak. šv. Antano parapijos mokyklos patalpose — 3553 W. Vernor Hgw — šaukiamas visuotinis buv. Tremtinių Drau-

gijos narių susirinkimas. Dienotvarkėje daug aktualių klausimų: pasirengimas birželio tremimo sukakčiai paminėti ir kt. Maloniai kviečiame atsilankyti visus naujai atvykusius tremtinius. Susipažinsime, pasitarsime.

Buv. Tremtinių D-jos Valdyba

MIRĖ

Victoria Holubienė, 66 m., gyvenusi 2050 McPherson, mirė gegužės 9. Laidotuvės įvyko gegužės 12 d.

MIRIMO SUKAKTUVĖS

Gegužės 18 d. suėjo dveji metai, kaip mirė a.a. Mykolas Mišūnas.

Gegužės 13 d. suėjo dešimt metų nuo a.a. Juozo Pauliaus mirties.

KAIP TAMSTOMS PATINKA PAILGINTA PROGRAMA

Amerikos Lietuvių Balso radijo programa "Baltic Melodies" dabar girdima 45 min., nuo 8:15 iki 9:00 kiekvieną šeštadienį. Jeigu Tamstoms patinka pailginta programa, parašykite kortelę ir siųskite į radio stotį: Baltic Melodies, Radio Station WJLB, Detroit 26, Mich. Programų reikalais kreipkitės telefonu — WALnut 4-5602.

KVIEČIA Į RADIO CHORĄ

Naujas radijo choro vedėjas Bronius Budriūnas maloniai kviečia detroitiečius dainininkus prisirašyti prie Amerikos Lietuvių Balso radijo choro. Repeticijos vyksta kiekvieną trečiadienį, 8 v.v., International Institute, East Grand Blvd. prie Dubois.

EDVARDAS AKSOMAITIS netrukus bus išventintas į kunigus

Birželio 5 d. Hinsdale, Ill. įvyks detroitiečio Eduardo Aksomaitio išventinimas kunigu. Išventinimo apeigas atliks vyskupas B. Bučys.

Birželio 15 d. kun. E. Aksomaitis laikys pirmas iškilmingas mišias Detroito, šv. Jurgio bažnyčioje. Po pamaldų bus iškilmingi pietūs parapijos saleje.

LIETUVIAI MICHIGANO UKIUOSE

MICHIGAN FARMER žurnalas balandžio 16 d. laidojo idėjų straipsnį su lietuvių tremtinio visos šeimos iš 7 asmenų paveikslu. Alfonsas Gilvydis su žmona ir 5 vaikais yra atvykę dirbti į Veril Baldwin, Stockbridge, Jackson County, Mich., ūkį. V. Baldwin turi tris ūkius, kuriuose augina svogūnus, bulves ir mėtus (alieji). Jis paprastai samdo apie 40 žmonių, o darbyneio laiku iki 200.

V. Baldwin lietuvių Gilvydžio šeima labai patenkintas ir jau yra išskvėjęs dar penkias lietuvių ūkininkų DP šeimas. (Sužinojome, kad ten nuvyko St. Šimolūno šeima).

Straipsnyje nurodoma, kad Detroito Lietuvių Įkurdinimo Komitetas tarpininkavo atkvietai tų lietuvių šeimų, sutartinai su John R. Vloch, valstijos ūkio darbininkų specialistu, kurio adresas yra 3139 No. Washington St., Wayne, Mich. Per šį biurą gauna darbus Michigano ūkiuose tremtiniai, atkviesti per bažnytnes, BALF ir kitas organizacijas.

J. K.

REIKALINGAS DARBININKAS

ūkyje, kuris mėgtų dirbti prie gyvulių ir kitokių ūkio darbų.

Frank Petila
R.R. 2, Marne, Mich.

AUKOS A. L. TARYBAI

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS GAUTOS AUKOS IR KT. PAJAMOS

Čia skelbiamos ALT skyrių, Komitetų ir paskirų asmenų atsiųstos ALT Centrai sumos — aukos, paskirstytos atskirais steitais, kurios yra gautos 1948 mt. gruodžio mėn. 17 d. — 1949 mt. balandžio mėn. 17 d. laikotarpyje.

Illinois

1948 mt.
Mrs. Manon Blazis, Berwyn, Ill. \$5.00
SLA 10 apskr., Waukegan, Ill. (J. Mačiulis) 10.00
M. Vaidyla, Chicago, Ill. (už knygas) 7.00
Chicago ALT skyrius (A. Valonis) 86.05
1949 mt.
Rockford, Ill., organizacijų duoklės (P. A. Del-tuva) 11.25
Karl Sitavičius, Chicago, Ill. 5.00
Dr. P. Zalatorius, Chicago, Ill. (už knygas) 7.00
John P. Jasinskas, Chicago, Ill. 10.00
J. J. Bimba, Chicago, Ill. 5.00
Justin Mackiewicz, Standard Fedr. Saving & Loan Assn. prez., Chicago, Ill. 500.00
Springfieldo ALT skyrius, (Vl. Raguckas) 200.00
Teklė Bikinaite c.o. "Nau-

jienos", Chicago, Ill. 2.00
Mrs. O. Svirnickas c.o. "Naujienos", Chgo, Ill. 1.00
A. Kazakevičius c.o. "Naujienos", Chgo, Ill. 15.00
Jonas Pranaitis c.o. J. As-cilla, Chicago, Ill. 5.00
Miss F. Sadauskas c.o. M. Vaidyla, Chgo, Ill. 10.00
Mr. & Mrs. Edvard J. All-man, Chicago, Ill. 5.00
Rockfordo ALT skyrius, Rockford, Ill. (P.A. Del-tuva) 524.00
Brighton Park Lith. Ath-letic Club, Chgo, Ill. 26.34
A. S. Kuizin, Chicago, Ill. 10.00
Waukegan, Ill., ALT Skyr. (G. P. Bukantis) 100.00
Chicago Lith. Women's Club, Chicago, Ill. (L. Vanagaitienė) 100.00
Birutės choras, Chicago, Ill. (Virg. Kentra) 25.00
East St. Louis, Ill., ALT sk. (kun. A. Deksnys) 229.00
Chicagos Liet. Tremtinių Dr-ja (ižd. J. Bražys) 73.00
Joseph Barsewsky, Electro-cast Steel Foundry Co. sav., Cicero, Ill. 100.00
SLA 301 kp., Cicero, Ill. (K.P. Deveikis) 5.00
Chicago ALT skyrius (A. Valonis) 4,563.66
J. J. Pranckus, Chgo, Ill. 5.00
\$6,645.30
(Bus daugiau)

Tabor Farm, Mich.

Tik pereita sekmadienį skaitėte DIRVOJE, kaip atšventėme pavasario šventę, ir štai baltų obelių vainikuose išimtinai gausi tremtinių šeima šventė **Lietuvės Motinos Dieną**. Kiekvienos tremtinių šeimos vaikučiai iš ankstyvo ryto savo motutėms pririnkę iš Tabor Farm žiedais liepsnojančių skardžių gyvų gėlių įteikė bukie-tus, pareikšdami jaunu širdelių lietuviškus žodžius: "Būk sveikute, motule, ir laimingai su-lauk dieneles grįžti į visu mūsų Motulę — Tėvynę Lietuvą!.."

Visų tremtinių vardu, esančių Tabor Farmoj, atstovės motinos Babickienė ir Orentienė pasveikino charakteringą usią Amerikos lietuvių motiną — tai "dipuku matiną" malonią Ma-rie Bačiūniene, kuri savo vyro Juozo Bačiūno dėka yra sutraukusi po globos sparnu dešimtis benamių iš Europos tremtinių lietuvių.

M. Bačiūniene šiuo kartu su-ruošė visiems savo globotiniams "vaikams" — dydukams skanių užkandžių ir net apdo-vanojo amerikoniškais "ke-turiomis rožėmis"...

Motinos Dienos vaisės įvyko žavingoj šv. Juozapo upės pa-krantėj. Šventė buvo dviguba: Motinos Diena ir... malonaus mūsų tremties dienų palydovo ir bendradarbio Stanislovo Oren-to vardadienis.

Svėsdami pavasario šventę il-gėjomės Tabor Farmos "gene-rolo" — Marie Bačiūniene. O švėsdami Lietuvės Motinos Die-ną iš Europos žemyno susirin-kę "dipukai" Tabor Farmoj tu-rėjom savo tarpe malonia šei-molūno šeimą).

Straipsnyje nurodoma, kad Detroito Lietuvių Įkurdinimo Komitetas tarpininkavo atkvietai tų lietuvių šeimų, sutartinai su John R. Vloch, valstijos ūkio darbininkų specialistu, kurio adresas yra 3139 No. Washington St., Wayne, Mich. Per šį biurą gauna darbus Michigano ūkiuose tremtiniai, atkviesti per bažnytnes, BALF ir kitas organizacijas.

J. K.

Amsterdam, N. Y.

ALT VAJUI AUKOTOJŲ SĄRAŠAS

(Tęsinys iš pereinamo No.)
Po \$5: A. C. Stokna, A. J. Lukšis, Mrs. N. Scukas, J. Schell, G. Gaška, F. Gaška, A. Gobis, P. Lalas, B. Stan.
Po \$2: J. Yurkon, A. Kuchas, V. Laurickas, J. Mackevičius, M. Strikolis, J. Gaška, F. Kazi-las, J. Urbelis, Didžiulienė.
Po \$1: Kaskas, J. Račys, Bal-

tuška, Juškevičienė, Mykolaitis, Jakaitienė, Šatienė, Stankevičienė, Čičienė, Bablinskis, Svėg-žda, V. Savickas, S. Raila, Ka-marauskas, Olšauskas, B. Stan-kevičius, J. Mikenas, Luzinas, Tamulionis, A. Žostautas, Var-nas, Butaitienė, Margevičienė, Jacauskas, J. Slikas, C. Kana-poers, P. Hayes, Kerbelis, Bellis, Rimkus, Stačaitienė, Janevich, Liberis, Bogužius, Maziliauskas, J. Marozas, W. Rusilas, Butkus, S. Gavriličkas, Aleksaitienė, žiu-gžda, Sapranavičienė, P. Sarga-lis, E. Rimkis, A. Valikonis, Kruchas, A. Gavriličkas, H. Mikolai-tis, K. Karužas, V. Raila, A. Go-bis, A. Kroup, M. Malevičius, M. Zukas, J. Preska, Juozapaitienė, Kruchienė, Kerbelienė, Togai-lienė, Dirsienė, Kupčiūnienė, Mi-kolaitienė.

Papildomai iš Amsterdamo praneša,

kad \$25.00 dar aukojų Narijaus-kas, Išviso aukų V. Sidzikausko lankymosi proga Amsterdame sudėta ir ALT Centrai išsiųsta \$350.00

Taip pat papildoma, kad va-karienės metu dar kalbėjo Luk-šys ir Ben Stan.

TAUTIEČIAI!

Į mane kreipėsi Frankfurto Zoninės Lietuvių Studentų At-stovybės pirmininkas, praneš-damas, kad jo žinioje esą du lie-tuviai studentai serga džiova ir kad jiems yra būtina reika-linga pagalba maistu. Vienas iš jų: Vladas Biržietis yra beba-gias architektūrai. Jis, nors guli sanatrijoje, ruošiasi valstybi-niams egzaminams.

Nepajėgdamas pats, kaip ne-senai atvykęs į šį kraštą, jiems padėti, kreipiuosi į Jus, Tautie-čiai, ir prašau neatsisakyti pa-siųsti jiems maisto ir pinigų, už kuriuos jie galėtų vietoje ką įsigyti ir tuo būdu pataisyti sveikatą. Tikiuosi, Jūs suprasite šių dviejų jaunuolių kritišką padėtį ir ištiesite jiems pagal-bos ranką.

Šie studentai yra: Eduardas Milkauskas, (16) Frankfurt a/M (Ginnheim), Fuellerstr. 49, ir Vladas Biržietis, Merx-hausen (ueber Kassel 7), IRO Hospital, Germany, USA Zone.

Pageidaujan, sutinku ir aš jiems patarpininkauti.

Jonas Kutra
1739 So. Halsted Street
Chicago 8, Ill.

PRADEDA

VERDA

SUSTOJA

Visiškai be virėjos!

Gražios, naujos, visai automatinės gaso virtuvės

Paleiskit virėją

nuo virimo

Paslink visus poiečius sau. Duok skanias pilnus popiečius, negaisindama nei minutės laiko virtuvėje.

Tai yra taip lengva, kaip 1, 2, 3 su gražia nauja automatine gaso vrtuve.

1. Jūs dedat maistą ant židinio.
2. Jūs nustatot temperatūrą, pradėjimo ir sustojimo laiką.
3. Jūs darot, ką norit, kada pietūs išverda patys — automatiškai.

Be jokio Jūsų rūpesčio automatinė gaso virtuvė užsieds pati Jūsų nustatytu laiku. Jūsų pietūs virs nustatytą temperatūrą iki... židinyje pats užges, kai... Jūsų pietūs bus iš-virę, kaip valgyti.

Jums patiks šis moderniškias būdas gyventi išeinant iš namų. Pasiziūrėkit naujos auto-matiškos gaso virtuvės pas Jūsų pardavėją.

The EAST OHIO GAS Company

Painus yra kelias į laisvę...

JONAS MEŠKUITIS

(Tęsinys iš pereinio nr.)

15. Kad kiek — liepto galas...

NKVD užsuktas ratas nesiliovė veikęs. Kelios šeimos liko be globėjų. Teko galvatrukčiais ieškoti joms ne tik laikinės užuovėjos, bet ir pragyvenimo. Pirmoji parama iš "anapus", nors buvo skiriama tik štuothofiečiams, tokiai padėčiai susidarius, greit iširpo. Čia į pagalbą atėjo vėl laimingas sutapimas: kaip Pilypas iš kanapių, atsirado vienas mūsų štuothofietis, visą laiką išbuvęs kaime ir su mumis jokio ryšio nesumezgęs.

Pasirodo, jis jau buvo užčiupęs siūlo galą, vedantį pro vieną geležį, uždangos plyšį į Vakarų. Suteikėme jam visus įgaliojimus prijungti ton kelionėn ir keletą šeimų, kurioms NKVD tikrai jau buvo ant kulnų belpant.

Visa tai pareikalavo ne tik daugybės kelionių, bet surijo ir nemaža mūsų "pagrindinio kapitalo".

Kartą grįžus iš tokios kelionės, kad kiek, būčiau ir aš priėjęs liepto galą. Būtų surįšę ir kelių šeimų išvykimo planai, kurioms liko tik kelias dienas išstvermingai palaukti.

Nesinas džiugią naujieną, kad reikalai neproblogiausiai klostosi, einu miškeliu švilpaukdamas priemiestin pas savo "globotinius". Gatvės pradžioj nė nepajutau patekęs į lenkų slapčiosios policijos rankas. Patikrinę dokumentus, nulydėjo mane policijon.

Blogiausia, kad negalėjau iš karto suvokti koks reikalas: ar tai mišiškiiai būtų jau įkliuvę, ar čia grynai lenkiški reikalai. Tik apklausinėjimo metu paaiškėjo, kad pas vieną kaimyną (mano gerą pažįstamą) pereitą naktį buvo sučiuptas lenkų pogrindžio organizacijos štabas. Būta susišaudymų ir aukų.

Pajutęs, kad čia kasdieniniai lenkiški interesai, radau ir kaip savo įsipainiojimą pateisinti. Išaiškinęs, kad ėjau pas tą pažįstamąjį sutvarkyti savo tarnybinius reikalus, paaiškinęs savo pažintį su tuo asmeniu, buvau paleistas.

Viskas būtų gerai pasibaigę, bet kad buvau užprotokuluotas toje neskanioje byloje slapčiosios lenkų policijos, kurios ryšiai su NKVD buvo daugiau negu giminingi, man nelabai buvo prie širdies. Nors ir stebėjaisi tokiu greitu pasiluosavimu, bet buvau tikras, kad jau nebūsiu išleistas iš jų akių.

Tas įvykis plačiai pasklido ir vietinės visuomenės tarpe ir mano draugai labai stebėjosi, kad aš tuoj pat nedūmiam, kur kojos neša. Bet negi aš visiems galėjau sakyti, ko aš dar turiu kelias dienas čia laikytis? Už tai mano šeiminiškas galutinai "įsitikino", kad jis apie mane teisingai galvoja! Laimingai išsisukęs ir gudrus lenkų rezistentas!...

16. Atsisveikinimo dienos Lenkijoje

Pagaliau ir birželio 15-jį! Keliauninkų ryžtas — geriau rizikuoti vieną dieną, negu gyventi nuolatinėje baimėje ir be jokių perspektyvų — paluiosavo ir mane nuo likimo primestos atskromybės bei rūpesčių. Nors pasirodė, kad ta jų kelionė ir nebuvo tokia sklandi, kaip norėta ir tikėtasi, bet — viskas gerai, kas gerai baigiasi! Tikslas buvo atsiestas ir nors menka dalė lietuviško kūno ir kraujo buvo išgelbėta.

Ne mano kaltė, kad dar negaliu praskleisti daugiau tų lietuvių tragedijos puslapių. O ta tragedija dar ir šiandien rašoma Lenkijoje likusių NKVD persekiojamų lietuvių krauju ir ašaromis.

Tik paskutinėmis Lenkijoje buvimo dienomis man paaiškėjo visi tikrieji pavojai, lydėjusieji mus kiekviename žingsnyje, apie kuriuos mes, kad ir jausdami, negalvojome, jog jie taip pavojingai arti.

Laukėme atvykstant sutartu laiku vieno mūsų prieteliaus iš "tolimųjų rytų". Jam atvykus, būtų patenkintas ne tik mūsų suprantamas sumas, bet kartu turėjome vilties suplanuoti ir tolimesnius mūsų žygius, nes jo ryšiai su "europiečiais" buvo, ar bent turėjo būti tikresni ir, be to, jis ten buvo laukiamas labiau, negu kas kitas. Gavus žinią, kad jis jau pakeliui, mane užklupo dar vienas įvykis, privertęs atlikti paskutinę Lenkijai "pilietinę pareigą". Tai 1946 m. birželio mėn. 30 d. referendumas, kuriuo norėta lenkų tautos atsklausti, ar ji pritaria to meto Lenkijos vyriausybės politikai, ūkinėms reformoms ir nusistatymui Vakarų sienų klausimu. Jau buvo aišku, kad tai bus ne tautos nusistatymo patikrinimas, o tik rinkiminio aparato egzaminas, kiek jis pasirodęs praversti "balsavimo" komediją vyriausybei reikalinga linkme, ruošiantis būsimiems "parlamentų rinkimams".

Paskelbtieji "referendumo" rezultatai sukėlė daug ironiško juoko lenkų visuomenėje, kuri labai gerai žinojo tikruosius balsavimo duomenis. Net ir nuosirdžiai pritarantieji vyriausybės "socialistinio turinio" politikai, balsų skaitymo komisijų nariai atvirai reiškę savo nusistatymą, urnose radę vos kelias korteles su užrašu "taip", atseit, balsavusių už vyriausybės politiką...

Paskelbus "oficialiuosius" duomenis apie vyriausybės "laimėjimą", teko iš daugelio lenkų iš-

girsti, jog dabar tai jau prasidės masinė lenkų "emigracija" į Vakarų, nes visi bijos sulaukti to momento, kad bus nemokamai vežami "susipažinti su draugiškais slavų respublikomis" Rytuose.

Taigi, nebuvo jau ir man ko laukti. Pasiėmęs būtinus kelionei reikmenis ir lengvai sutalpinęs juos portfelyje, atsisveikinau su S. miestu, bet kad nesukelti bereikalingų teiravimosi ir kitų kalbų, niekam nesakiau "sudiev", o tik "iki pasimatymo"...

Atvykęs į G. jau radau ir mūsų "didįjį" keliauninką, kuriam dar turėjau pagelbėti susižinoti su "užrubežiu". Belaukiant atsakymo praėjo vėl nemaža laiko. Pagaliau sulaukėme žinią, kad lionė: įsidėjęs kelis pokelius cigarečių, kiek užkantrybės ir lukterėti. Kantrybė — geras dalykas, bet man laukti jau nebebuvo jokio išskaičiavimo. Priėmiau pasiūlymą vykti kitu, jau anksčiau išbandytu keliu, nes jau viskas buvo suvesta į vieną vienintelį tikslą — bet kuriuo būdu išvykti iš Lenkijos.

17. Į Vakarų

Sėdęs vakare į traukinį, riedantį Pietų Lenkijos link, pagalvojau — kokia tai paprasta kelionė: įsidėjęs kelis pokelius cigarečių, kiek užkandos, įspaudęs portfelin kelis baltinių likučius, vyksti per visą Lenkiją, trnžitu per Čekoslovakiją į Vokietiją draugų aplankyti... Pagalvojau, kiek tai laiko ir triūsio reikalautų prieš karą Lietuvoje, bepildant anketas, besirūpinant vizomis, leidimais valiutai ir tt. O kokio reikėtų багаžo imtis — juk vyksti ne bet kur, o į Vakarų Europą! O čia sau sėdai, kaip iš Kauno į Marijampolę... Nei užsienio paso, nei vizų, nei leidimų... Tai beveik tas pats, ką britų užsienių reikalų ministeris Bevinas vienoje savo kalboje pavadino gražiausia svajone: sėsti vieną dieną į traukinį ir keliauti į Europą, kur tik patinka... Štai man dabar kaip ir teko pergyventi tą svajonę, net pirmiau, negu Bevinas apie tai pagalvojo. Neduoda man lenkų valdžia vizos išvykti — ačiū, apsieisiu ir be jos!...

Taip, bet tokia fantazija galima rašinėti, kai viskas liko jau tik atsiminimais. Tur būt kiekvienam aišku, kad tokia kelionė reikalauja ne menko nervų įtempimo ir šalto kraujo. Ne be to, kad doza laimės irgi nekenkia. Tai pagrindinės "vijos" šių laikų kelionėse pro geležinę uždangą.

Pirmas etapas vedė į Katovicus, į miestą, kurį savo laiką buvau teoretiskai pasirinkęs "nuolatine gyvenamąja vieta". Teko važiuoti visą naktį ir tik sekančios dienos pietų metu patekau į tą turtingą Lenkijos pramonės centrą.

Katovicuose turėjau vėl 24 valandas laiko savo tolimesnės kelionės "apdūmojimams", nes pasirodė, kad traukinyje pasienio link važiuoja tik kitos dienos rytą. Gavęs viešbutyje kambarį, apsilaviau nuo kelionės dulkių ir išėjau pasižvalgyti po miestą.

Katovicai nesugriauti, judėjimas didelis, krautuvų langai pilni visokiųjų prekių. Visai ne badaujančios Lenkijos vaizdas... Tik jau kainos, tai kainelės! Turėjau dar atliekamų žlotų, bet išleides jų arti 500 — nupirkau porą kojinių ir kojaraščių! Prieš karą tai buvo gera ministerijos valdininko mėnesinė alga. Dabar tai būtų trečdalis algos, bet tik vidutinio valdininko. Bet iš žmonių judėjimo krautuvėse, iš balsų skardumo restoranuose — buvo galima spregti, kad lenkas ir tokiose sąlygose moka pinigų "prisi-gaminti". Žinoma, ne visi. Stoties aikštėje sunku atsikratyti išbadėjusių ir apdrįskusių vaikų ir senų moterėlių įkyrumo, siūlant pirkti bulkutę — po 25 zlotus. Ta minia "laisvų vertelgų" juda nuo vieno aikštės kampe prie kito, milicininkų varinėjama. Tai draudžiamas "biznis", bet iš milicijos neryžtingumo matyti, kad ir jiems aišku, jog varinėsi-nevarinėsi, o skurdo ir bado nepanaikinsi...

(Bus daugiau)

VILTIS

Mokslų, kultūros ir politikos žurnalas

Nr. 1 kovas 1949 m.

Galima gauti DIRVOJE
6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio

Kaina 50 c.

Paštu siunčiant — 55 c.

Amerikos lietuviai, Gelbėkite! Mūsų tautos kankintojai tiesia nagus į mane, vargšą tremtinį. Darbo ir buto garantijas, o taip pat aukas tremtiniais sušelpiti siųskite: UNITED LITHUANIAN RELIEF FUND of AMERIKA, 105 Grand St., Brooklyn 11, N.Y.

Gelbėkim lietuviškas dainas ir pasakas!

Indianos universitetas tam padeda. Tad padėkite ir visi lietuviai!

Nepriklausomaj Lietuvoj buvo labai daug surinkta tautosakos: senų ir gražių mūsų liaudies dainų, pasakų, patarlių, mįslių, burtų ir prietarų, pročių aprašymų ir kitko. Tai didelis mūsų tautos kultūrinis turtas, kurio tik maža dalis tebuvo suspėta atspausdinti. Didžiausioji tos medžiagos dalis liko anapus geležinės uždangos ir nežinia, kas su ja atsitiks, nes mūsų priešai stengiasi viską sunaikinti, kas tik yra lietuviška.

Šiame krašte gyvena daug lietuvių. Yra jų tarpe dar nemaža vyresnio amžiaus žmonių, kurie moka senoviškų dainų ir pasakų bei kitokios tautosakos.

Indianos Universitetai ir kitoms amerikonių mokslo įstaigoms remiant, numatoma jau šią vasarą pradėti rinkti tautosaką Amerikos lietuvių tarpe.

Sustojo ėjęs LIETUVIŲ ŽODIS

Vokietijoje lietuviai leido ir dabar dar leidžia visą eilę laikraščių. Visi jie, išskyrus LIETUVIŲ ŽODĮ, buvo leidžiami privačių asmenų. Savo laiku Vokietijoje laikraščio leidimas buvo pelningas verslas, bet dabar, tremtinių skaičiui nepaprastai mažėjant, laikraščiai leisti sąlygos žymiai pasikeitė. Retas jau gali sudurti galus su galais ir išsiversti be paramos iš šalies.

LIETUVIŲ ŽODI, einantį Vokietijoje, anglų zonoje, leido Baltų Centralinės Tarybos lietuvių skyrius. Ta įstaiga buvo sudaryta anglų okupacinės valdžios leidimu ir patvarkymu. Tai vienintelė anglų zonoje okupacinės valdžios pripažinta organizacija, JI LIETUVIŲ ŽODI pradėjo leisti 1946 m. spalio m. 12 d. Pasunkėjus sąlygoms, nuo šių metų gegužės 7 dienos ji turėjo laikraščio leidimą sustabdyti. Per tą laiką buvo išleista 135 numeriai.

Redaktoriais yra buvę J. Kardešis, Br. Uošrota ir Pr. Naujokaitis. Redakcinis kolektyvas buvo sudarytas koaliciniais pagrindais. Reikia pripažinti, kad laikraštis, lyginant su kitais Vokietijoje leidžiamais lietuvių laikraščiais, savo išvaizda ir turiniu buvo kukliausias. Vienok savo informacine medžiaga tremtiniais yra nemažai patarnavęs.

Visi tautiečiai kviečiami į talką.

Prisidėti prie šio svarbaus darbo labai lengva. Kas tik tai žino, kur yra mūsų žmonių, mokančių senoviškų (ne iš knygų išmokyti) dainų ir pasakų, galinčių papasakoti apie lietuviškus papročius, šventes ir prietarus, tegul tuojau parašo laišką šiuo adresu: Dr. J. Balys, Indiana University, Bloomington, Indiana. Laiške reikia nurodyti tokių asmenų pavardes ir smulkų adresą. Gerai būtų pažymėti ir ką jie žino, pavyzdžiui, dainų pradžias arba pasakų pavadinimus. Apie rugpjūčio mėn. aš galėsiu tokius asmenis aplankyti. Čia pat be-

daunuojant arba pasakojant tokią mašiną arba fonografą viską užrašys ant kaspino ir tuojau pat galėsi savo balsą išgirsti, kaip iš rekordo.

Svetimtaučiai labai domisi mūsų tautosaka ir negali pinigų jai surinkti ir išsaugoti. Tad tuo labiau mes patys turime prie to darbo prisidėti. Pagelbėti gali visi: ne tik tie, kurie žino tautosakos, bet ir jų giminačiai ar kaimynai, visuomenės veikėjai, kunigai ir profesorai. Nepraleiskite nei vienos progos pasiklausinėti ir tuojau man rašykite. Bendromis jėgomis sukurkime Lietuvių Tautosakos archyvą Amerikoje. Dr. Jonas Balys

BALFO VAKARAS

GEGUŽĖS — MAY 29 d. sekmadienį,

Clevelande, Lietuvių Salėje

6835 Superior Ave.

Rengia visi trys Clevelando BALFo skyriai

PROGRAMOJ

Rauboni Akuliorai

1 veiksmo vaidinimas

Kalbės — prof. Ignas Malinauskas

Dainuos — Clevelando Lietuvių Meno Choras, veddamas

K. Štaupo, ir tremtinių choras.

Šoks tautinius šokius tremtinių šokėjų grupė.

Po programos — šokiai

Pradžia 6 valandą vakarą

Pasveiko dail. A. Varnas

Daugiau kaip mėnesį laiko dail. Adomas Varnas gulėjo Tuebingeno universiteto klinikoje, kur jam buvo padaryta sunki pūslės peracija. Operacija pasisekė gerai ir dail. Adomas Varnas gegužės mėn. pradžioje iš ligoninės išėjo. Šiuo metu sveiksta namuose ir ruošiasi keliauti į Ameriką.

Australijoj bus 8,000 lietuvių

Iki šio laiko Australijon iškeliavo apie 3,500 lietuvių. Dar toks skaičius tikriausiai išeis ir iš viso lietuvių tremtinių ten atsisiras apie 7,000-8,000.

Australija nukelia vusius tremtiniais džiaugiasi. Ir tremtiniai randa pakenčiamas įsikūrimo sąlygas. Ieša, apie pušantų metų tenka dirbti nustatytą darbą, bet po to gali darbą pasirinkti. Gerai ir tas, kad nuvežtus tremtinius apie mėnesį laiko apgyvendina stovyklose ir ten išėina vadinamą australizacijos kursą — intensyviai moko anglų kalbos, supažindina su Australijos gyvenimu, papročiais.

Visi iš Vokietijos ir Austrijos keliaujantieji lietuviai vežami dabar per Italiją. Jie visi, kol gauna laivus, apgyvendinami Bagnoli stovykloje, esančioje prie Neapolio. Stovykla turi geras pastatus ir šiuo metu tie pastatai dar paremontuojami. Anksčiau, Mussolini laikais ten buvo jaunųjų fašistų mokykla, tad kai ką reikia ir perdirbti. Stovykloje tremtiniai išbūna vidutiniškai apie 2-3 savaites laiko. Per tą laiką, kas turi pinigų, gali dalyvauti rengiamose ekskursijose į Vezuvijų ir Kapri salę. Pavieniui iš stovyklos išeiti neleidžia. Stovyklos gyventojai kiek nusiskundžia silpnų maistu, bet ateityje ir tas reikalas susitvarkys, nes pačios stovyklos administravimą iš IRO ruošiasi perimti Australijos vyriausybė.

I Australiją nuvykusieji lietuviai jau dabar planuoja, kad, atlikus nustatytą darbo laiką, galėtų burtis į kelias vietas, kur galėtų pradėti dirbti intensyvesnį lietuviškos veiklos darbą. Iki šio laiko Australijoje lietuvių buvo mažai ir jie tik Sidnejuje turėjo savo organizaciją. Dabar jau visose Australijos vietose dygsta lietuviškos veiklos laikini židiniai. Bet jei tie 7,000 lietuvių bus išbarstyti po didžiąją teritoriją, savaime suprantama, kad jų veikla negalės būti labai stipri. Todėl pastangos, po darbo prievolės atlikimo, lietuvius telkti į vieną ar kelius centrus, yra labai sveikintinos ir turėtų susilaukti didžiausios paramos. Tik taip planuojant galima tikėtis, kad lietuvių Australijoje nebus sunaikinta taip greit, kaip kiekvienas imigracijos kraštas nori.

IRO ir prancūzų spaudos atstovai lanko tremtinius

Šiuo metu Vokietijoje esančius tremtinius lanko IRO propagandos - informacijos centro vedėjas, Figaro laikraščio atstovas ir Paryžiaus radijo stoties redaktorius, norėdami susipažinti su tremtinių gyvenimu Vokietijoje. Baigę važinėti po prancūzų valdomą Vokietijos zoną, šiuo metu jie iškeliavo į anglų ir amerikiečių zonų stovyklas. Lankydami prancūzų zonoje jie klausė čiurlionies ansamblio dainavimo ir Paryžiaus radijofonas padarė visą eilę įdainavimų į plokšteles.

SAVO ADRESĄ,

rašydami DIRVAI, parašykite labai aiškiai pačiame laiške. Dėl neaiškumo ar klaidos Jūsų parašytame adrese Jums siunčiami laikraščiai ar knygos grįžta atgal ir neturime kaip Jums apie tai pranešti.

Dienos Klausimais

Redaktorius—VINCAS RASTENIS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, O.

KOKS GI MŪSŲ MOKSLAS?

Vienas skaitytojas, pranešdamas, kas iš jo gyvenamos vietos rengiasi vykti į New Yorko seimą, ir pažymėdamas, kiek kiti, negalintieji vykti, sudėjo pinigines paramos seimo užsimotoms darbams, iškelia tokį klausimą:

— Kunigai parapijiečiams sako, kad reikia laikytis Kristaus mokslo. Komunistai šaukia, kad reikia laikytis Lenino-Stalino mokslo. O kur gi tautinės srovės mokslas, kur jį rasti? Jeigu dar nėra parašyta, tai reikia ją parašyti. Žiūrėsiu, kas kada atsakys į mano šitą klausimą.

Atsakymas į šitą klausimą žymia dalimi, mums atrodo, bus duotas tautinės srovės organizacijos įstatuose, kuriuos seimas kaip tik numato svarstyti. Juose numatoma išdėstyti tautinės srovės uždaviniai, veikimo dėsniai ir būdai.

Tai ir bus trumpai pasakyti tie pagrindai, iš kurių turėtų būti matomi tautinės srovės nusistatymai, siekiami ir pažiūros į lietuviško visuomeninio veikimo dalykus.

Zinoma, organizacijos įstatų programinė dalis nėra "mokslas", kuris atsako, arba bent bando atsakyti į visus žmogaus gyvenimo klausimus. Bet mūsų tautinė srovė ir nėra kokia nauja religinė bendruomenė, siekianti tvarkyti visą jos veikime dalyvaujančių gyvenimą. Ji taip pat nėra nei Amerikos, nei Lietuvos, nei kokia tarptautinė partija, siekianti tvarkyti valstybės vidaus politikos, ūkio ar socialinės santvarkos reikalus.

Amerikos lietuvių tautinė srovė yra tik čia gyvenančių lietuvių grupė, turinti tam tikras, nuo kitų grupių kiek skirtingas pažiūras į lietuvišką visuomenišką veikimą. Todėl ir šios srovės "mokslas" liečia tik lietuviško visuomeninio veikimo reikalus, o ne kitokius.

Tačiau būtų netiesa, jeigu sakytumėm, kad tautinėje srovėje visiškai nėra nusistatymo nei apie Kristaus mokslą, nei apie Markso ar Lenino-Stalino teorijas. Tautinės srovės nusistatymuose yra du ryškūs dėsniai: tautiškumo branginimas ir sąžinės laisvė. Iš jų išplaukia ir tam tikros išvados.

Tautiškumas ir tikėjimas

Tautiškumas neprieštarauja Kristaus mokslui, o Kristaus mokslas neprieštarauja tautiškumui. Iš to išvada, kad tautinėje srovėje veikiant galima tuo pačiu metu būti ir nuoširdžiausi Kristaus mokslo sekėjai.

Bet tautinėje srovėje atvirai ir neveidmainingai pripažįstama sąžinės laisvė. Kristaus mokslo sekimas ar nesekimas, arba jo savotiškas supratimas yra sąžinės dalykas. Lietuvišką patriotišką darbą gali dirbti kiekvienas, nepriklausomai nuo to, koks yra jo nusistatymas apie Kristaus mokslą. Tautinė srovė stengiasi sujungti pajėgas, ne kam kitam, o tik lietuviškam patriotiniam veikimui todėl, kurie prie to darbo nori nuoširdžiai prisidėti, ji visai neklausia, ką jie galvoja apie Kristaus mokslą, nes skaito, kad tas klausimas čia būtų visiškai ne savo vietoj.

Šitoks nusistatymas nėra koks nors tautinės srovės patentuotas išradimas. Ir kiti pripažįsta, kad štai, pavyzdžiui, kovoti už Lietuvos išlaisvinimą, padėti lietuviams tremtiniams gali bendrai visi lietuviai, ir ištikimiausi katalikai, ir "atsalėliai", ir... "bedieviai". Tik prisiminkim Amerikos Lietuvių Tarybą ir BALFą, ir daugiau įrodymų neberekės.

Bet tautinėje srovėje susiunge veikėjai mano, kad ir kituose reikaluose, pavyzdžiui, kaip lietuviškumo išlaikymas svetimuose kraštuose gyvenančių lietuvių tarpe, lietuviškos kultūros palaikymas ir kėlimas taip pat nebūtinai turi būti surištas su tuo, kaip katras lietuvis apie Kristaus mokslą galvoja.

Prisilaikydama sąžinės laisvės dėsnio, tautinė srovė visai negalvoja skelbti kovą nei prieš patį Kristaus mokslą, nei prieš to mokslo platinimą. Iš kitos pusės ji negalvoja užsimti ir to mokslo platinimu, palikdama tą darbą toms įstaigoms ar organizacijoms, kurios tam reikalui yra susidariusios. Tautinei srovei lietuviško darbo užtenka ir ji geriau tą darbą galės dirbti, visiškai nesiikišdama į tikybinius dalykus.

Kaip tai atsitinka, kad tautinės srovės spauda ir veikėjai kartais ima ir susikerta su kunigais, su katalikišku organizacijų veikėjais, su tų organizacijų spauda? Drįstame tvirtinti, kad tie susikirtimai įvyksta ne dėl paties Kristaus mokslo, o dėl kitų, žemiškų dalykų.

Oficialių ir neoficialių Kristaus mokslo platintojų tarpe yra įvairių žmonių. Vieni iš jų pripažįsta, kad ir kitokio tikėjimo arba ištikinimo žmonės gali būti ir dori, ir patriotai, ir iš viso ne blogi žmonės. Jie daugiau vadovaujami dėsniu "Kas jaučiatės be nuodėmės, tas pirmas meskite akmenį".

Kiti — priešingai, mano ir skelbia, kad kiekvienas, kas nėra šimtu procentų drausmingas katalikų bažnyčios narys, tas savaime jau yra blogas ir pavojingas žmogus, su juo nieko negalima turėti bendra, negalima jokiais reikalais bendrai veikti, negalima ne tik jo veikimo remti, bet reikia žmones nuo tokio atitraukti, tą darbą visais galimais būdais silpninti ar tiesiog ardyti. Tai yra tie, kurie nemato Evangelijoje kitų žodžių, kaip tik tuos: "Kas nerenka su manim, tas barsto"...

Tautinės srovės nusistatymas yra, kad lietuviškame darbe gali tilpti lietuviai, turintieji įvairių ištikinimų apie žmogaus gyvenimo uždavinius ir apie amžinąsias

AR JIE LIETUVIAI?

Neretai pasitaiko mūsų tarpe gerų, nuoširdžių lietuvių patriotų, kurie savo lietuvišką susipratimą taip išreiškia:

— Aš myliu visus lietuvius! Man nesvarbu, kokios jie partijos! Ar krikščionys demokrat, ar liaudininkai, ar tautininkai, ar socialistai, ar komunistai — man vis tiek! Jei tik jie lietuviai, jeigu jie lietuviškai kalba, tai jie man savi tautiečiai ir juos visus myliu be skirtumo!

Labai gražūs žodžiai, tik juose yra žiauri klaida. Būtent, liečianti komunistus.

Ar šių laikų aplinkybėse tikras komunistas (nekalbame apie suviliotus nesuipratėlius) gali būti laikomas lietuviu, nors jis ir moka lietuviškai kalbėti?

Ar tinka lietuvių vardas tam, kuris visokiais būdais užstoja Lietuvos pavergėjus? Ar galima vadinti draugu tą kaimyną, kuris užstoja plėšiką, apipėšusį tavo namus, išžudijęs tavo šeimą?

Deja, šiais laikais pas tikrą komunistą, prisilaikantį komunistų partijos nustatytos generalinės linijos, lietuviško nieko nebėra, išskyrus tik šventvagiškai vartojamą lietuvišką kalbą.

Štai šiomis dienomis lietuvių kalba rašomi Maskviniai lakrašiai kruvinomis asaromis pravrisko, kad... Argentinoje tapo uždaryta Slavų Sąjunga, o su ja drauge ir "lietuvių pažangioji organizacija" ir jos laikraštis "Vienybė".

Toji vadinamoji "Slavų Sąjunga" Argentinoje buvo ne slavų, o komunistų organizacija, sudaryta iš slavų kraštų komunistinių agentų. Toje "Slavų Sąjungoje" veikė ir, atsiprašant, lietuviai komunistai. Tai labai įsidėmėtinas ženklas. Lietuviai — slavų sąjungoje... Ir visiems komunistams tik tas yra gerai, kas yra slaviska,

tiesas... Tautinė srovė mano, kad fanatiškumas tikėjimo dalykuose yra kenksmingas lietuviškiems tautiniams reikalams.

Štai dėl šito kartais ir įvyksta susikirtimų. Ar čia tautinės srovės atstovai nusideda Kristaus mokslui — tą, tur būt, tik archangelas paskutinio teismo dieną galės nuspręsti... O čia, šioje asarų pakalnėje, mes galime vieni kitiems prirašyti įrodymų devynias jaučio odas, vis vien negalėsime neabejotinai įsitikinti, kas teisus...

Gal net ir pats išdrįsimas kai kada nesutikti su vienu ar kitu iš tų, kurie skelbiąs esą Kristaus mokslo platintojais, jau yra pasipriešinimas Kristaus mokslui?

Mes taip nemanome. Juk ir pats Kristus neatmetė Švento Rašto Senojo Testamento, bet susikirsdavo su kai kuriais jo aiškintojais, vadinamais farizejais... O kas gali tvirtinti, kad farizejų giminės nei kiek nėra atsiradę ir Naujo Testamento aiškintojų tarpe?

Tautinė srovė nieko išskirti nei su Kristaus mokslu, nei su jo skelbėjais. Jeigu jai ir tenka kai kada su

(Perkelta į 5-tą pusl.)

Jonas Nevardauskas

UZGESUSI UGNIS

Liepsnojai, tu ugnele, vakar visą dieną. Čia sildėm mes sušalusias rankas, O širdys, užgriūtos kaip plienas, Tikėjo, kad tave rusenant dar atras.

Nenuostbu, juk vėjas visą naktį dūko, Nesvetingos žemės lenkdamas medžius, — Nuo slėnių ir kalnų verpetais sniegą suko, Ir blaškė einančio žmogaus žodžius.

Išblaškė ir tave, ugnele miela, Kaip mus iš tėviškės gimtųjų laukų. Mus šildei ir liepsnojai vakar visą dieną, Šiandien nerandame nei tavo pelenų.

Montreal, 1949.

Nuomonės

AMERIKOS sąskaitininkų dėmesiai

Brooklyno AMERIKA tvirtina, kad Taryba ir BALFas verčiasi tik jos atstovaujamos srovės sudėtais pinigais, ir pyksta, kodėl "žvirbliai lygiomis su arkliu" dalyvauja tų organizacijų vadovybėje...

Kada Baltimorėje kun. Mendelis vienas padėjo daugiau kaip pusę visų tą dieną Tarybai surinktų aukų, tai, žinoma, AMERIKOS sąskaitininkai tuo galėjo būti patenkinti.

Bet ne visur taip yra. Štai Detroito: M. Smalio — 500 dolerių, dr. E. Gurskaitė — 50 dol., J. Tamošiūnas — 20 dol.

Tai trys žinomi tautinės srovės bendradarbiai. 570 dolerių. Kiti 666 dol. sudėti visokių srovių žmonių, jų tarpe visa eilė LVS veikėjų, socialistų kuopa ir tt. Idomu, kaip čia dabar AMERIKA sulysins arklius su žvirbliais...

Kiek atsimenu, ir Clevelande tautinės srovės organizacijų parengime Tarybos naudai buvo surinkta ne ką mažiau, kaip parapijos salėje. O girdėjau, kad parapijos salėje dalyvavo visokių srovių žmonės ir visi aukėjo, tuo tarpu antrajame rengime iš "arklių" (atsiprašau, tai ne mano, bet AMERIKOS sugalvotas titulas...) beveik niekas nedalyvavo...

O Chicagoje — J. Mackevičius paklojo 500 dolerių, adv. A. Olis 100 dolerių, Tremtinų Draugija 500 dolerių...

Gaila, nėra laiko gaišti aiškinimui, katras doleris kokių pažiūrų yra, bet jeigu tą darytumėm, tai manau, kad AMERIKOS sąskaitininkai daug kur nepasitvirtintų. Tur būt, net ir pačiame Brooklyne...

J. M., Detroit, Mich.

kas rusiška, kas iš Maskvos. Deja, tai ne lietuviai, tik per nelaimę lietuviškai moką maskvinį Lietuvos priešių patriotai, arba teisingiau pasakius, batlaiziai.

Laisvoji valanda

Toks buvo

Vaižgantas

6. Jis užtardavo visokius ir visokiems padėdavo

(Tęsinys iš pereinamojo numerio)

Kun. J. Tumo geraširdiškumą visi žinojo ir kreipdavosi į jį visokiais reikalais ir visai be reikalo. Vieni pas jį ateidavo pinigų pasiskolinti ar savo širdies skausmų išsipasakoti, kiti tiesiog išplūsti esamos valdžios ar kurios kitos, jų nuomone, negerovės. Štai 1927 m. per Naujuosius Metus ateina girtas pusbernis ir ima skėryti prieš kunigus. Jį išprašius pro duris, netrukus ateina G-tis ir tiesiog spaudydamos plūsta:

— Kam Tamsta liepi užmušti keturis bolševikus, juk Kristus to neleidžia; kam jūs nuvertėt senąją valdžią. Bolševikai užmušinėja, nes toks jų ištikinimas, o jų negalima mirti smerkti, nes ir jie žmonės.

— Gavau taip pat pro duris išmesti, — rašo kun. J. Tumas savo dienoraštyje. — Policijai buvo gėda skusti pasiutusį merga bolševiką, o vertėjo patupdyti. Ji pyksta, kam nepaskolinau 120 litų antrai sukelei, nepriėmiau į savo salę suivyklos ir atmečiau eiluiotą pašvilvį ant Dr. J. Staugaičio, b. ligoninės viršininko.

Tu pat Naujųjų Metų dieną dar buvo keturi pažįstami ir vienas nepažįstamas pinigų prašyti. — Man darosi sunku gyventi dėl tų kaulikų paskolintų — skundžiasi savo dienoraštyje kun. J. Tumas.

Kun. J. Tumas nepaprastai geros ir minkštos širdies žmogus, prašomas paskolinti, negalėdavo atsisakyti negalys: jei turėdavo, tai ir skolinavo. Kartais tokių kaulikų paskolinti pas jį per dieną ateidavo po keletą, tad nenuostabu, kad jų išsivertus vienam kitam yra ir šurkštesnį žodelį pasakęs. Vienu tarpu jis prie savo durų net rastelį buvo prisėkęs, kad niekam pinigų nebeskolins. Tačiau jis buvo šeimininko nuo įkurių lankytojų neapgynė.

Pats nesikraudamas turtų ir pinigų laikydamas gyvenimo priemone, bet ne tikslu, kun. J. Tumas buvo labai dosnus. Jis visą savo amžių šelpė artimuosius bei tolimuosius gimnaisius ir daug jų išleido į mokslą. Jis taip pat gausiai šelpė mokinius, studentus, biednuomenę, labdarių ir kultūrines organizacijas. Jo nepaprastai dosnus ir geras širdis plačiai buvo žinoma, ir visi drąsiai kreipdavosi į jį, kaip į mylimiausią tėvą.

Jei ne pinigų, tai kun. J. Tumo rekomendacijų prašydavo. Žiūrėk, pas jį ir slenka koks išblyškęs, išbadėjęs jaunuolis.

— Kanauninke, noriu universitete studijuoti, bet lėšų neturiu. Jau keletas mėnesių, kaip pusbadžiu gyvenu, gal galėčiau gauti tarnybai Tamtos rekomendaciją...

— Kad aš, panie, tavęs nepažįstu, pirmą kartą matau, tai kaip galiu rekomenduoti, — atsako kanauninkas, matuodamas nuo kojų ligi galvos savo interesantą.

Jaunuolis galvą dar žemiau nuleidžia ir dažniau akimis pradeda mirksėti. Kanauninkui jo gaila. Gal ištikrųjų geras ir gabus žmogus badauja.

— Na, iš kur esi, ką studijuoji? — pradeda teirautis.

Jaunuolis pradeda pasakoti liūdną savo biografiją. Jos sugraudintas kanauninkas sėdasi rašyti rekomendacijos. Pažįstamiems ir nepažįstamiems rekomendacijų kun. Juozas Tumas yra parašęs, tur būt, keletą tūkstančių. Rekomendacijų kreipdavosi geri žmonės, bet pasitaikydavo ir visokių išskrypėlių. Pav., 1929 metais lapkričio 22 d. pas jį ateina čekiškiečiai š-tas kaulyti kažin kokios atestacijos, su kuria jis nerenkamas galėtų įsisprauti į yalsčiaus viršaičius ir "parodyti stebuklą". Tai padaryti jis galys, nors apylinkė ir kitokios nuomonės apie jį. Kun. J. Tumas tokiu svečiu reikalavimu išsiseidė ir su juo nemandagiai persiskyrė.

— Pyks ir apkalbinės, — galvoja kun. J. Tumas, svetį išprašęs, — bet to jau per daug.

Pasitaikydavo ir dar juokingesnių dalykų. 1933 m. pradžioje apie dešimtą valandą kreipiasi pas kun. J. Tumą kaž koks stambus vyriškis, rodos, nuo Kėdainių.

— Kuo galiu sveikam patarnauti? — klausia nepažįstamąjį pas kun. J. Tumą, atidaręs duris.

— Tėveli, vakar vedžiau, o šiaunakt žmona su kitu pabėgo, padėkit man, — prašo svetys, braukdamas su rankove asaras ir siekdamas kanauninko rankos.

— Blogai, panie, bet kur aš tavo žmoną besugausiu. Čia aš tau negaliu padėti. Sudiev!

Jei ne pinigų bei rekomendacijos, tai šiaip sau užėdavo pas kun. J. Tumą geri pažįstami ir savo tauškalais bei liežuovimais galisidavo jam brangų laiką. Pritrūkęs kantrybės, kanauninkas tokiems ne kartą yra pasakęs:

— žinai ką, panie, pravalivai ty k čiortui! Nusibodai, nebegaliu ilgiau. Užėik kitą kartą.

Kito taip išprašytas svečias, be abejo, skaudžiai įsižeistų, bet kun. J. Tumui tai dovanotina.

7. O Girą išvarė...

Čia verta pridėti iš kito šaltinio paimtą pasakojimą, kaip kan. J. Tumas pavarė Liūdą Girą.

Rodos 1925 m. atvyko pas kan. J. Tumą Liūdą Girą. Visuomenininkas, poetas, rašytojas, kritikas pateko į pinigines bėdas: negalėjo atsiskaityti iš Radio Tarybos jam patikėtų pinigų. Grėšė visuomenės vardo praradimas ir bausmė!

"Inteligento ir dar visuomenininko vardą pažeminti kun. J. Tumas neleis" — galvojo L. Gira. "Jei jis lengva ranka, kartais net pasiskolins, gelbsti net eilinį pijokėlį, tai turi ir man padėti išvengti viešo skandalo". Bet taip galvodamas būsimas raudonas pulkininkas ir krašto išdavikas visiškai klydo.

Kol Gira dar šiek tiek nuoširdžiai reikalus dėstė — kun. J. Tumas klausėsi, bet kai Gira falšyvai dramatiškuodamas padėję pažadėjo nusišauti — Tumas nebeatlaikė. Paraudo, skubiai priėjo prie durų, jas atidarė ir sako:

— Prašau! Tik kai šausies, tai pasirūpink, kad kulka būtų tikra — švininė, o ne iš tos minkštos medžiagos, kuri patarlėj prastam palyginimui vartojama...

Gira, kaž ką mūrmėdamas, skubiais žingsniais movė pro atvirus duris. Beveik netenka abejoti, kad kun. J. Tumas nepaprastai jautriai intucija nujautė L. Giras sielą slėpėjusius pragaištingus pradus mūsų kraštui. Tam kraštui, kurį, kaip Tumas pats pasisako, mylėjęs labiau už viską.

8. Daug dar reiktų pasakyti...

Tumas savo būdo savybėmis spinduliavo ir veikė žmones ne kaip sprendėjas, ne kaip mokytojas, bet kaip pirmas tarp lygių. Jo raštai, kalbos, pamokslai pasižymi tuo, kad jis savęs neišskyrė į ypatingą padėtį, bet skaitė, kad kaip klausytojams, taip ir jam pačiam tas, kas skelbiama, yra privalu.

Iš to sekė ir jo veiklos pasekmingumas. Pav., Vytauto bažnyčioje jo skelbiamo Dievo žodžio paklausyti rinkdavosi daug ir tariamųjų "bedievių".

Tiesa, doktrinieriams ir čia Tumas nepatikdavo. Vieną kartą, išklauses kan. Tumo pamokslo, kan. Korzonas jį apskundė vyskupijos kurijai, pavadindamas Vytauto bažnyčią "Vilkolakiu". (Kaune buvo tokiu vardu pašaipos teatras). Kurija ir tai pažiūrėjo ne doktrinieriaus Korzonos akimis ir skundas liko be pasekmių. Po to pikto skundo kan. J. Tumas ir jo vadovaujamoji Vytauto bažnyčia susilaukė dar didesnės materijinės ir moralinės paramos iš visuomenės.

Tumas nevengė pasakyti tiesos, jei tai jam diktavo sąžinė. Jis neaplenkdavo tiesos žodžių nei didelių valdžios, nei bažnyčios pareigūnų.

Nemažiau griežtas kan. J. Tumas buvo ir sau. Po eilės metų labai pamėgto darbo universitete, kai jau atsirado kvalifikuoto prieauglio iš jaunuomenės, Tumas neraginamas iš jo pasitraukė. Artimųjų būrelį jis pareiškė: "Negi galiu aš būti kaip kerėpla kely ir trukdyti. Tegu dirba tą darbą tie, kurie yra geriau pasiruošę. Aš universitetui atidaviau, ką galėjau..."

Iš keleto atpasakotų nutrupų negalima susidaryti pilno vaizdo, koks buvo Tumas, o tik apytikriai galima nujauti Tumo būdo vieną kitą bruožą. Svarbiau yra, ko Tumas siekė, kas sudarė jo veiklos turinį ir tikslą?

Kan. J. Tumo-Vaižganto veikla buvo nukreipta į vienintelį tikslą — dorai ir sąžiningai pasitarnauti savo kraštui — Lietuvai.

Šiandien, kada mūsų krašte vyksta lemtinga kova, kada prieš akis stojasi klausimas — būti ar nebūti, labiau savo gretas turime sujungti. Iš kan. J. Tumo veiklos, kaip iš gaivinčio šaltinio turėtume pasisemti jungiančių minčių, jungiančių mus visus vienam ir dideliui tikslui — Lietuvai.

(Pabaiga)

Juokai keliauja aplink pasaulį

Svarbi priežastis

Du draugai susiginčio ir smarkiai susibarė: — Yra tik viena priežastis, dėl kurios aš susilaikau nerėžęs tau į snukį! — Kokia gi? — Ogi, kad tu mažesnis už mane. — Aš mažesnis už tave? Tu nykštukas prieš mane! — Na, tai tas yra dar svarbesnė priežastis...

Mokytojas: Na, tai dabar aš jums esu pasakojęs apie beždžionę. Jonuk, pasakyk, kaip beždžionė išrodo? Jonukas, nežinodamas ką atsakyti, žiūri pro langą.

Mokytojas: Tu pro langą nežiūrėk, — ant kiemo beždžionės nepamatysi. Žiūrėk tiesiog į mane.

NAUJAKURIAI

PADĖKIM PATYS SAU

Amerika visgi nemaža... žmonių daug, jeigu kurį reikia susirasti, o nežinau, tai gali ieškoti, kaip adatos siene.

BALFas naujai atvažiūjančių adresus duoda laikraščiams. Bet nemaža yra klaidingų adresų, arba nepilnų. Seniau atvažiavusieji nori susisiekti su naujais, bet dažnai negali jų surasti.

Štai šiomis dienomis vienas senas Amerikos gyventojas rašo: skaičiau, kad atvažiuoja toks ir toks. Aš spėjau, kad jis gali būti mano brolis, su kuriuo aš pamečiau ryšius prieš daugelį metų. Ar nežinot jo tikro adresą?

Tą pačią dieną ateina laiškas kaip tik nuo asmens, pas kurį tas ieškomas brolis turėjo atvažiuoti. Rašo: aš jo laukiu, jam čia ir laišku ir laikraščiu ateina, laikraščiuose parašyta, kad pas mane atvažiuoja, o jo nėra...

Laimė, po kelių dienų tas pražuvėlis atsirado visai kitame Amerikos krašte. Gerai, kad davė žinią tam, kuris jo laukė. Dabar gal būt ir brolis jį suras.

Yra dar ir kitas reikalas. Vokietijoje lietuviška spauda kelia klausimą — kaip susigaudyti po visą pasaulį išsiblaškantiems lietuviams visuomenininkams, rašytojams, laikraštininkams... Vienas iškeliuoja į Kanadą, kitas į USA, trečias į Australiją, ketvirtas į kurį nors Pietų Amerikos kraštą... Nei vienas iš anksto nežino tikro savo būsimos adreso. Kaip jie tada gali susigaudyti savo tarpe, jei bus rimtas reikalas? O tu rimtų reikalų bus!

Amerikoje ne taip, kaip, pavyzdžiui, Vokietijoje arba Lietuvoje. Ten, bent taikos laikais, kiekvienam mieste buvo adresų biuras. Jei tik žinai žmogaus pavardę, tai per kelias minutes ten gali gauti jo adresą.

Amerikoje ir kituose kraštuose, į kuriuos dabar daugumas

lietuvių persikelia, policinės gyventojų registracijos nėra.

Bet mums, lietuviams, reikia turėti ryšį tarp savęs, reikia kaip nors palengvinti vieniems kitus susirasti. Todėl mes turėtumėm patys pasirūpinti įsisteigti savo adresų biurą.

Lietuvos Konsulatas New York'e pranešė spaudai, kad jis yra pasiryžęs patarnauti. Jis kviečia visus naujai atvykusius pranešti jam savo adresus tuojau, kaip tik kas jau bus pastoviai apsigyvenęs. Ir senuosius gyventojus lietuvių, ypač tuos, kurie mano, kad jų giminių ar pažįstamų gali būti šioje "geležinės uždangos pusėje", jis taip pat kviečia pranešti savo adresus konsulatui.

Senųjų gyventojų, Amerikos piliečių yra laisva valia pranešti ar nepranešti savo adresą Lietuvos konsulatui. Bet ką tik atvykusiesiems tai yra net ir pareiga. Neužmirškime, kad esam dar Lietuvos piliečiai! Tegul ir nėra prievartos, bet yra moralinė pareiga palaikyti ryšį su savo konsultu ir duoti jam žinią, kur esame.

Atminkime, kad mums dar gali prireikti tos įstaigos globos, patarimo ir patarnavimo. O svarbiausia — tai, kad mus galėtų atrasti ir mes galėtumėm surasti reikalingus žmones.

Kad tai būtų galima, turime visi pasistengti apsigyvenę, arba pakeisdami savo gyvenamą vietą, nedelsiant pranešti savo adresą į Consulate General of Lithuania, 41 W 82nd St., New York 24, N. Y.

Kituose kraštuose apsigyvenusiems irgi turėtų kreiptis į Lietuvos konsulatą ar, kur jų nėra, bandyti kaip kitaip surasti vietą, kurioje būtų galima sudaryti lietuvių "Index Card", kaip tai yra padaryta Vokietijoje.

Tam reikia iniciatyvos ir visų tvarkingo bendradarbiavimo.

APIE VENECUELĄ IŠ VENECUELOS

Rašo Vyt. Naujėnis

(Tęsinys iš pereinamojo numerio)

Kaimuose ir miestų darbininkų gyvenamose namuose stebina beveik visiškas net ir primityvių baldų nebuvimas.

Lovų beveik nėra, bet už tai visur kabo hamakai Spintų rūbams nėra visiški, o ir stalų taip pat retai kur matosi. Po vieną ar porą kėdžių kai kur tenka pastebėti, o retkarčiais matomi ir elektriniai šaldytuvai maistui.

Už tai gražioje ir dažnai net prabangiose vilose pamatai visko — nuo gražių baldų pradedant ir įvairių tipų ventiliatoriais, šaldytuvais ir kilimais baigiant.

Tą pirmą dieną Venecueloje buvau pamąsęs, kad čia yra tik du kraštutiniai: apsileidimas ir skurdas ir turtingumas, dažnai nežinantis ribų prabangai.

Tačiau labai greitai teko šią nuomonę pakeisti, nes įsitikinau, kad Venecueloje vargo ir tikro skurdo yra daug mažiau, negu daugelyje Europos valstybių, nes čia nėra ir negali būti tikro nedarbo.

Vietinių darbininkų sąlygos be jokios abejonės yra daug geresnės, negu tai būtų galima manyti iš jų gyvenimo būdo. Bet čia didelės reikšmės turi įprotis gyventi taip, kaip gyvena tėvai ar protėviai, kitaip sakant tie, kuriems nei stalai, nei kėdės nebuvo reikalinga.

Europiečiai tas gali pasirodyti keista, bet Venecueloje tas yra suprantama, nes čia dar nuolat susiduriama su įdomiu reiškinio, kurio senutėje Europoje nėra jau nuo labai senai.

Čia yra miestų, kur galima pamatyti daug labai keistai apsirengusių ir dažnai dar keisčiausius moterų, kurios vaikštinėja gatvėmis, bet daugiausia turgaviečių rajonuose ir arba perkasi, arba tiesiog renka iš atmatų statinių įvairių kiek apgedusių arba suvystusių vaisių.

Tos keistos moterys, tai įvairių laukinių gimių indėnės, metusios savo miškus bei kalnus ir pavieniu arba net su savo giminėmis persikėlusios gyventi į miestus.

Sitokios šeimos kur nors už miesto pasikabina hamakus, pasideda kelis akmenis lauzui užkurti ir gyvena neribotai ilgai iš to, ką suranda arba gauna turguje. Jų kalba visai skirtinga, moterų rūbai, matomai, tautiški, nes labai platūs, ilgi ir kultūringame pasaulyje neužtinamo fasono, o veidai dažnai išterlioti tamsiai rudais dažais.

Už tai vyrai mažai kuo skiriasi nuo kitų žmonių, nes jie iš karto apsirengia, maždaug, europietiški.

Kalbos pramokus, daugelis vyrų susiranda sau kokio nors darbo, o kad yra tylūs bei daugumoje geri darbininkai, greitai tampa nuolatiniais, pavarštiniais su kultūreja, susidaro pinigų. Tačiau jų žmonos bei šeimos dažniausiai ir toliau valkatauja, o, be to, ir patys "šeimos išlaikytojai" nelabai rūpinasi visą ligšiolinę tvarką palaikyti.

Be abejo, lietaus periodas privers juos virš savo hamakų

padaryti kokį stogelį, vėliau jie net pasistatys iš surinktų pagalių bei lentgalių kokią lūšnelę, tačiau tai bus jau ir viskas, kas jų mąnymu gali būti žmogui reikalinga.

Nors jų turimo uždabio ir pakaktų po keleto metų pasistatyti nuosavam nameliui ir įsikurti taip, kaip įsikuria eiliniai vakarų Europos darbininkai, bet viso to jie sau neįsivaizduoja, o jeigu įsivaizduoja, tai tur būt laiko visai "nereikalingu išgalvėjimu".

Sitokių indėnų vaikai baigs mokyklą, suaugęs, pradės dirbti ir uždirbti jau daugiau, negu jų tėvai, tačiau pažanga ir pas juos pasireiškė, mūsų akimis žiūrint, labai savotiškai.

Jie įsigys laikrodėlius, rengsis labai švariai, šeštadieniais bei sekmadieniais pasilinksmins, pavažinės taksi, tarp savęs kalbės jau tik ispaniškai, bet vargiai ar daug galvos apie reikalingą pirktis baldus, statytis geresnius namus ar šiaip kuriuo kitu būdu atnešti daugiau kultūros savo šeimos židiniui.

Tokių ką tik su kultūrejausiu indėnų ar jų vaikų bei anūkų kai kuriose Venecuelos vietose yra gana daug, o kad jie yra gana konservatyvūs, tai nėra ką norėti, kad jų gyvenimo būdas, papročiai ir net galvosena iš karto prilygtų kitų kraštų gyventojų papročiams bei galvosena.

Su buvusių juodųjų aniniais yra kiek kitaip, nes šie jau iš seniau gyvena ir giminiuojasi su baltaisiais, tačiau tam tikrų keistumų savo galvosenoje turi ir jų dalis, o todėl, bendrai imant, šiame krašte dar daug randama ateiviui neįprasto.

Nors Venecuela, pilna to žodžio prasme, yra demokratiška, tačiau ir ji turi nemažai žmonių, kurie ateiviui pradžioje gali pasirodyti kaž kokiais aristokratais, kapitalistais arba šiaip kaž kokių privilegijuotu luomu. Savaimis supranta, kad tai ir yra vidutinių, gražių arba net prabangių vilų savininkai, aukštesnieji valdininkai bei šiaip geriau apmokamų laisvų profesijų žmonės.

Be abejo, jų gyvenimo būde ir galvosenoje yra labai didelių skirtumų nuo likusios gyventojų dalies, tačiau Venecueloje visai tai yra tik įgyto mokslo, inteligencijos bei šiaip šių laikų kultūriniam lygiui subrendusių protų paseka, nes bent man neteko girdėti, kad čia kas girtuotų ar bent pabrėžtų savo paveldėtą ar įgytą "bajoriškumą".

Reikia manyti, kad čia kaž kur turėtų būti buvusių ispanų kolonistų ir net aristokratų ainių, bet dabar jų negirdėti, o mažiau ar daugiau ispaniškas pavardes turi kone visi krašto gyventojai, nuo truputį krašto pradedant ir truputį rausvais baigiant.

Gal būt dėl šio krašto demokratiškumo čia, palyginti, labai mažai "raudonojo maro" apšaltų ir neturtingųjų žmonių neapypkantos turtingiems čia be rodo visai nėra.

Už tai nacionalistinės nuotikos reikišias gana stipriai ir šiuo atžvilgiu tiek eilinis darbininkas, tiek turtingas prekybininkas yra vienodos nuomonės.

Užsieniečių gyvenimo būdas bei papročiai jų atžvilgiu sekami bei stebimi, bet sau jie viso to nelaiko jokių pavyzdžių ir didžiuojasi esą venecueliečiais.

Beveik visur tenka išgirsti nuomonę: "Mums reikalingi žmonės galintieji dirbti su mumis mūsų krašto gerovei, bet nereikalingi tie, kurie žiūri į Venecuelą, kaip į greitą pasipelnymo priemonę ir negalvoja tapti venecueliečiais. Visi tokie tegul išvažiuoja ir tai kuo greičiau!"

KOKS GI MŪSŲ MOKSLAS?

(Atkelta iš 4-to pusl.)

jais pasiginčyti, tai tik su tais, ir tik tada, kurie ir kada ima skleisti prieš ją neapykantą, kuri jai atrodo neužtarnauta...

Tautinė srovė nuo vadinamųjų katalikiškųjų organizacijų tuo skiriasi, kad apsiriboja tik tautiniu veikimu, religinio veikimo neličia, palikdama jį tam pašventusioms organizacijoms, ir savo talkininkų neklausia, koki yra jų religiniai įsitikinimai.

Tiek tėra tautinės srovės "mokslo" šituo klausimu.

Tautinis veikimas ir marksizmas

O kaip su Marksu, Leninu, Stalinu? Tiesa, pirmąjį reikia atskirti nuo kitų dviejų. Nes, kad ir neseniai paskelbtos Markso teorijos, jo pasekėjų jau irgi ne vienodai aiškinamos. Štai socialdemokratų giriasi, kad jie šiandien esą didesni prieši su komunistais, negu kas nors kitas, nors vieni ir kiti tvirtina, kad tik jie Markso mintis teisingai aiškina.

Markso mokslas leidžia daugiausiai ekonominius ir socialinius žmonių santykius.

Amerikos lietuvių tautinė srovė, nesirengdama savo vardu dalyvauti nei Amerikos nei Lietuvos valstybės tvarkyme, tuos klausimus, kaip ir religinius, palieka šalia savo uždavinių programos. Šios srovės veikime gali tilpti ir griežtas marksizmo priešininkas ir jo simpatikas. Šis jų nuomonių skirtumas nėra kliūtis jems būti vieningos nuomonės ir vieningai veikti tautinių uždavinių srityje.

Kiek kitokia padėtis turėtų būti tik Lietuvos piliečių panašioje organizacijoje, — organizacijoje, kuri siekia ar rengiasi dalyvauti Lietuvos tvarkymo darbuose Lietuvai laisvę atgavus. Ten neišvengiamai reikia tiksliau apibūdinti nusistatymus ir ūkiniais bei socialiniais klausimais.

Bet ir čia yra dalykų, kur tautinės srovės bendras nusistatymas skiriasi nuo marksistinių pažiūrų.

Visų pirma, tautinės srovės liberališka dvasia pasaulėžiūros dalykuose negali neatsisipindėti ir visuose kituose klausimuose. Tai yra gal jau ne tiek "mokslo", kiek faktas, kad šios srovės veikėjų tarpe bei spaudoje daugiau vyrauja palankumas liberalizmui ir ekonominiuose bei socialiniuose santykiuose. Tačiau tarp visiško liberalizmo ir griežtai suprasto socializmo gali tilpti tiek daug "perinamų spalvų"... Ir sunku būtų pasakyti, kuri iš tų spalvų vyrauja tautinės srovės dalyvių tarpe. Bet to nėra reikalo ir tyrinėti, nes ši srovė nesirengia praktiškai tuose reikaluose veikti, palikdama laisvę savo nariams šioje srityje pasireikšti pagal savo laisvą apsisprendimą.

Kitas dalykas, kuris tautinę srovę jau ryškiau skiria nuo marksizmo, tai marksizmo palankumas internacionalizmui, tuo pačiu — mažesnis ar didesnis priešinumas tautiškumui. Teisybė, šiandien nebe naujiena "marksistas — tautininkas", tai yra, marksistas, kuris ir tautiškumą brangina. Vis dėlto pačiame pagrindinė marksizmas yra tarptautiškas ir marksistas — besąlyginis patriotas vis dar atrodo greičiau išimtis, negu taisyklė.

Pagaliau paminėtinas marksistų nusistatymas ir religijos reikale. Nors šiais laikais jau yra nemaža marksistų, kurie iš įsitikinimo, ar tik taktikos sumetimais, neskelbia atviros kovos religijai, tai vis dėlto pačiuose pagrinduose marksizmas yra stipriai susirišęs su aktyviu nusistatymu prieš religiją. Tuo tarpu tautinė srovė ne tik neturi to aktyvaus nusistatymo prieš religiją, bet ir smerkia ją lygiai, kaip ir religinį fanatiškumą.

Taigi iš bet kokio marksizmo Amerikos lietuvių tautinė srovė neturi ko perimti. Vieni dalykai — neįeina į jos uždavinių programą, kiti — mažiau ar daugiau priešingi jos nusistatymams tautiškumo ir sąžinės laisvės klausime.

Bet tai irgi nereiškia, kad tautinė srovė būtinai turi stoti į kovą prieš lietuvių socialistus vien dėl to, kad jie savaimingai organizuojasi ir veikia. Gali būti, žinoma, ir čia susikirtimų, bet tai tik tais atvejais, jeigu būtų susidurta su neužtarnautais užsipulimais, arba su veiksmiais, kurie atrodytų kenksmingi lietuviškų tautinių reikalų gynimui. Tuo nenorima pasakyti, kad tautinė srovė vienintelė žino teisingo tautinių reikalų supratimo slaplį. Bet ji turi ir turės savo nuomonę tais reikalais ir niekas jai negali užginti tą savo nuomonę energingiausiai ginti.

Komunizmas - nesutaikomas priešas

Kas kita — komunizmas, kurį mūsų paklausėjas pavadino Lenino-Stalino "mokslo". Tai ne mokslas, tai savotiška, baisi, dvidešimtam amžiui gėdą daranti marksizmo praktika. Praktika, paniekianti pagrindines žmonių ir tautų teises, išniekinanti visus laisvo žmogaus idealus; praktika, kuri tarp kitų naikina ir lietuvių ne tik tautiškumą, bet net pačią tautą, kuri atėmė didelei pasaulio daliai, joje ir Lietuvai ne tik tautiškumą, bet ir žmogiško gyvenimo galimybę. Praktika, kuri nepripažįsta jokio liberalizmo, jokios sąžinės laisvės — nieko, kas yra tautinės srovės visuomeniško veikimo pagrinduose.

Dėl to, jeigu su visomis kitomis lietuvių visuomenės srovėmis tautinė srovė gali ir yra linkusi gyventi bent geruose "kaimyniškuose" santykiuose, tai su komunizmu, tokiu, koks jis šiais laikais yra, ji — nesutaikomas priešas.

Komunizmo vardu svetimi žmonės pavergė mūsų Motiną Žemę. Nuo to pavergimo išlaisvinti Lietuvą — yra ir bus tautinės srovės vienas iš svarbiausių siekimų.

'Red Terror over Lithuania'

Taip bus pavadinta LVS leidžiama knyga apie Lietuvos užgrobimą, kurį Maskva įvykdė 1940 metais.

Tai yra angliška versija knygos "Lietuva tironų pančiuose", bet pagrindiniai perredaguota ir papildyta, su Chicagos North Western universiteto politinių mokslų profesoriaus Colgrow parašytu įvadu.

Knyga jau atiduodama spausdinti.

Lietuviai, kurie rūpinatės Lietuvos likimu, susidomėkite šia knyga!

Mums svarbu, kad Amerikos visuomenės nuomonė apie Lietuvos padėtį būtų teisinga ir gerai informuota.

Kaip lašas prie lašo sudaro vandenynus, taip atskirų žmonių nuomonės sudaro visuomenės nuomonę.

Nenumokim todėl ranka į atskirų amerikiečių informavimą apie Lietuvą!

Mes kiekvienas turime mažiau ar daugiau pažįstamų tarp amerikiečių iš ne lietuvių tarpo. Tad kiekvienas ir pasirūpinkim, kad tie mūsų pažįstami būtų teisingai apšviesti, kas atsitiko su Lietuva. Tai bus geri lašai į Amerikos visuomenės nuomonę apie Lietuvą.

Pagalvok, ar gali pats gerai viską išpasakoti, kaip atsitiko, kad Lietuva tapo pavergta? Net ir tam, kas pats tą matė, sunku būtų viską apsaityti.

Bet lengviausia tai padaryti, jeigu savo pažįstamiems amerikiečiams padovanosite knygą

"Red terror over Lithuania"

ir sudominsite juos, kad ją paskaitytų.

Todėl įsigykite tų knygų daugiau ir skleiskite jas amerikiečių tarpe! Kuo daugiau jų paskleisite, tuo plačiau pasklis Amerikoje teisinga informacija apie Lietuvos padėtį. Kuo daugiau bus paskleista šitos informacijos, tuo palankesnė bus Amerikos nuomonė apie Lietuvos teisę atgauti laisvę.

Nuo Amerikos visuomenės nuomonės daug priklauso, kad Amerika padėtų Lietuvai prisikelti.

Todėl stengkimės visi, kad ta nuomonė būtų palanki Lietuvos laisvės šauksmui!

Informuokim visus ir kiekvieną! Knyga "Red Terror over Lithuania" jum padės tai padaryti.

Štai yra svarbus ir reikšmingas būdas prisidėti prie Lietuvos išlaisvinimo!

Jūs labai daug padėsite tą knygą išleisti, jeigu jau dabar užsisakysite jos kuo daugiau, kopijų, įmokėdami jos kainą iš anksto tik po \$2.00 už kopiją

Užsakymus siųskite artimiausiems LVS skyriams arba tiesiai LVS sekretoriui, adresuodami:

Liet. Vad. S-ga, C o DIRVA
6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

Kiekvienas veikimas, kuris remia, stengiasi pateisinti mūsų gimtosios žemės išniekintojus ir pavergėjus, yra tautinei srovei priešiškas veikimas, ir ji be abejo laisvą savo uždavinių visais galimais būdais atremti tą veikimą.

Tautinė srovė savo vardu nesirengia dalyvauti šio krašto politikos tvarkyme. Ir ji, be abejo, nevaržys savo dalyvių priklausyti šio krašto demokratų ar respublikonų partijų veikime, jei kuriems iš jų tas veikimas įdomus ir prieinamas. Ar tautinė srovė kam atrodys daugiau demokratiška ar respublikoniška šio krašto vidaus politikos prasme, tai ne tautinės srovės "mokslo", o fakto dalykas. Tai pareis nuo to, kur daugiau bus palinkę jos dalyvių. Kaip bebūtų, tautinė srovė vienodai vykdys savo lietuviško veikimo programą.

Bet nėra abejonių, kad ji nepakės savo tarpe nei šešėlio tokių, kurie susidėtų su bet kokia politine grupe, atvirai ar slapta remiančia Lietuvos pavergėjų interesus. Tautinė srovė — griežtas ne tik atvirų, bet ir užimaskavusių komunistų bei jų talkininkų priešas.

Tautinės srovės seimo proga šis klausimas iškilo labai laiku. Priimdamas tolimesnio veikimo gaires seimas autoritetingiau atsakys į klausimą — koks gi mūsų "mokslo". Tikimės, kad šios mintys galės patarnauti, kaip medžiaga tam pasisakymui.

NAUJAUSI NAUJAKURIAI

Apie š.m. gegužės 14 d., laivu "General Bundy" į New Orleans atvyksta šie lietuviai tremtiniai:

Bertašius Pilypas, Jadvyga, Ramutis — Detroit, Mich.
Dabulevičius Karolis, Ona, Rita — Jamaica, N.Y.
Domantas Jonas, Marija, Ursula, Vytautas — Hardwick, Mass.
Jasinevičius (4 asmenys) — Antioch, Ill.
Jusys Juozapas — Munhall, Pa.
Kauševičius Alfonsas, Elena, Irena — Worcester, Mass.
Krapavičius Aleksandras — Pittsburgh, Pa.
Kriaučiūnas Kęstutis — Chicago, Ill.
Kukarskas Juozas, Ona — Baltimore, Md.
Kulpavičius Vladas, Albina, Kęstutis — Bellerose Manor, N.Y.
Laurinaitis Jurgis, Stanislaiva — So Boston, Mass.
Laurinaitis Jurgis — So Boston, Mass.
Laurinaitis Irena — So. Boston, Mass.
Meškėlė Leonida-Elena — New Hyde Park, N. Y.
Motiejūnas Povilas, Magdalena, Povilas — Gytis, Mindaugas, Vaidevutis, Algimantas — Cleveland, Ohio.
Okulevičius Vitoldas — Chicago, Ill.
Pabiržis Pranas, Kazimiera, Pranas — Algirdas, Kazimiera-Rita — Philadelphia, Pa.
Paliulis Juozas, Jadvyga, Marija-Regina — Waterbury, Conn.
Paškevičius Steponas, Julija, Danguolė, Vilijus — Anderson, Ind.
Stepaitis Aldona — Lewiston, Maine.
Stepaitis Algirdas, Marcelė, Gražina — Lewiston, Maine.
Tamošaitis Vincas — Little-town, N. H.
Tolišius Kazimieras — Chicago, Ill.
Trinkūnas Adolfas, Eleonora, Algirdas, Irena — Chicago, Ill.
Uselis Stasys — Elizabeth, N.J.
Zaleskis Feliksas — Bronx, N.Y.

Apie š.m. gegužės 14 d., laivu "General Haan" į New Yorką atvyksta šie lietuviai tremtiniai:

Babušis Bronius, Ona, Edmundas — Brooklyn, N. Y.
Bacevičius Sigitas, Birutė, Drasuolis — Frackville, Pa.
Baltrimaitis Stanislovas, Magdalena — Chicago, Ill.
Barusevičius Aleksandras, Henrikas — Somerdale, N. J.
Bekeris Juozas, Bronislava, Violeta — Gardner, Mass.
Biliūnas Matas, Stefanija, Birutė, Antanas — Lake Providence, La.
Bindokas Vytautas — Linden, N. J.
Blažys Ona, Eglė — Barre Plains, Mass.
Brantneris Vera, Viktoras — Ashland, Mas.
Brazauskas Juozas — Glen Head, L.I., N.Y.
Brezinskas Dominikas — Melrose Park, Ill.
Budrys Kazys — Jersey City, N. J.
Budrytė Marijona — Pittsburgh, Pa.
Chockevičius Marijona — Willow City, N. Dakota.
Cijunėlis Jonas, Vladislava — Brooklyn, N. Y.
Cirtautas Napoleonas, Sofija — Media, Pa.
Dagilis Antanas — Detroit, Mich.
Danėnas Viktoras — Stē Helena, Californija.
Darbutas Konstantinas, Antanina, Alfredas, Vidmantas — Pittsburgh, Pa.
Deveikis Jonas, Ieva, Janina, Gediminas, Mykolas, Vida — Cicero, Ill.
Dimitrijevič Auguste, Sofija — Brooklyn, N. Y.
Dukalskis Antanina — Brooklyn, N. Y.

Dumbrys Jurgis, Barbora, Rimantas, Robertas, Gediminas — Stoughton, Mass.

Dundulis Juozas, Stanislaiva — Chicago, Ill.

Dziubinskas Vladas, Juzefa, Regina, Marija — South Windsor, Conn.

Gedmintas Vladas, Aniceta, Vladas, Kęstutis, Aleksandras — Furnace, Mass.

Gvazdinskas Jonas, Stasė, Jonas, Darius — Philadelphia, Penn.

Jankauskas Liuse, Birutė, Sofija, Stasys — Chicago, Ill.

Jankūnas Jonas — Brockton, Mas.

Jarackas Petras, Teresė, Regina, Petras — Hamtramck, Mich.

Juodelis Jurgis, Juratė, Liuda — Chicago, Ill.

Juška Albinas, Petronėlė, Alfredas, Edmundas — Chicago, Ill.

Kacinskas Henrikas — So Boston, Mass.

Karosas Albinas, Felicija, Vida, Giedrė, Gintaras, Rimvydas — Andover, Mass.

Kasakaitis Vaclovas, Marija, Romualdas — Spencer, Mass.

Kazlauskas Mykolas — Detroit, Mich.

Kedys Juozas, Adelė — Cleveland, Mich.

Keršulis Antanas — Brockton, Mass.

Kazlauskas Jurgis, Brunona, Irena — Rochester, Minn.

Klažūnas Petronėlė — Irvington, N. J.

Klimavičius Jonas, Koste, Danutė — Southington, Conn.

Kremeris Albertas, Bronė, Dalia, Gražina — Milwaukee, Wisc.

Kluonius Juozas — Dearborn, Mich.

Kriščiūnas Albinas, Janina, Antanas — Philadelphia, Pa.

Kristolaitis Jonas — Worcester, Mass.

Kronkaitis Viktoras, Marijona, Vida — New Haven, Conn.

Kudirka Feliksas — Burbank, Calif.

Liutkevičius Lilija — Wilson, Conn.

Lygeris Stasys — Philadelphia, Pa.

Masiulis Stasys, Danutė — Rochester, N. Y.

Mekys Edvardas, Nijolė — Putnam, Conn.

Motiekaitis Algimantas, Irena — Buffalo, N. Y.

Musteikis Kazys, Gražina, Gražina — Roslindale, Mass.

Pagalys Jurgis, Stasė, Anelė, Stasys — Chicago, Ill.

Palejus Jonas — Dallas, Texas

Paražinskas Juozas — Chicago, Ill.

Paškevičius Mykolas, Ona, Bieta, Alija — Brooklyn, N.Y.

Peteris Karolis, Sofija, Regina, Sigitas — Cade, La.

Petkaitis Vincas — Brooklyn, N. Y.

Petravičius Vygandas — Chicago, Ill.

Petrulaitis Kazys — Worcester, Mass.

Savickas Jonas, Sofija, Evelina, Regina — Irvington, N. J.

Šilinis Kazimieras, Sofija, Irena — Greene, Maine

Šimkus Juozas — Detroit, Mich.

Simonaitis Motiejus, Vita — Brooklyn, N. Y.

Šimulis Kazys, Antanina, Vytautas — Chicago, Ill.

Širmenis Vincas, Giedra, Rytis — Brooklyn, N. Y.

Skinkys Kazys, Antanina, Vladas, Albinas, Anupras, Liudvikas — Chazy, N. Y.

Spurgis Jonas — Branch, Mich.

Stemplys Juozapas, Magde, Juozas — Hartford, Conn.

Straukas Izidorius, Kęstutis, Aldona — Waterbury, Conn.

Suopytė Peronelė — Waterbury, Conn.

Svalbonas Balys, Aldona, Vitas — Brooklyn, N. Y.

Tautkus Kazys, Kazimiera, Ona, Regina, Petras, Jonas — Maywood, Ill.

Tijunėlis Juozas, Alicija, Donatas — E.Chicago, Ind.

Urbanas Povilas, Teresė, Andrutė — Highland, N. Y.

Vagelis Antanas — Worcester, Mass.

Viržintas Ona, Dalia, Marius — Chicago, Ill.

Zalubas Romualdas, Aleksandras, Paulius — Athol, Mass

Zagurskis Aleksandras, Aldona, Vileta — Brockton, Mas.

Žasytis Zigmas — E. Chicago, Ind.

Želvys Petras, Veronika, Albinas, Zenonas — Brooklyn, N.Y.

Žeruoelis Leonas, Pranciška, Vida — Chicago, Ill.

Braželis Andrius — Philadelphia, Pa.

Gedgaudas Elena — Chicago, Ill.

Juškevičius Stanislovas, Juzė — Baltimore, Md.

Jonas, Zigmas — Creston, Iowa

Ramanauskas Birutė, Algimantas, Ramunas — Brooklyn, N. Y.

Sarka Jonas, Sofija, Jonas, Vytautas, Irena, Danutė — Flint, Mich.

Seduikis Mamertas — Pittsburgh, Pa.

Silas Petras, Rozalija, Vytenis, Aldona, Rasa — So. Merchantville, N. J.

Starkus Gediminas — Manchester, N. H.

Talandis Povilas, Angelė, Gerardas, Vilija — Chicago, Ill.

Titas Karoline — Cleveland, Oh.

Vaičiūnas Vincas, Stefanija, Aušra — Brockton, Mass.

Vencuskas Stasys — Newark, N.J.

Visockas Leopoldas — Paterson, N.J.

Vembrė Baltrus — Newark, N. J.

Rumšas Stasys — Chicago, Ill.

Žukauskas Bernardas, Monika, Rita, Algimantas — Elizabeth, N. J.

Apie š.m. gegužės 17 d., laivu "General Eltinge" į Bostoną atvyksta šie lietuviai tremtiniai:

Andriuskevičius Petras, Ona, Petras, Albinas — Detroit, Mich.

Augustinavičius Jonas, Emilija — Hartford, Conn.

Auškiukaitienė Monika — Chicago, Ill.

Avizonis Konstantinas, Angela — Bristol, Conn.

Aniulis Boleslovas, Ona — Chicago, Ill.

Bagdonas Vaclovas, Halina, Au-

(Perkelta į 7-tą pusl.)

SAVE HOT WATER AND SOAP!

Get White Clothes **WHITER** Colored Clothes **BRIGHTER**

THE "wash" word IS *Laundromat*
FAMOUS Westinghouse AUTOMATIC WASHER WITH THE

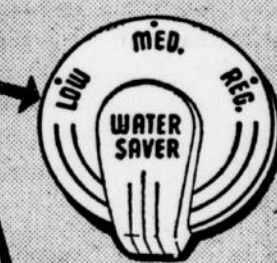

5 YEAR GUARANTEE
ON THE
SEALED-IN-STEEL TRANSMISSION

ACT TODAY! GET PROOF!
this easy, convincing way

Phone us and make arrangements to see the Laundromat wash a load of your clothes, free. We will arrange an actual demonstration. You come to the store; see your clothes washed in the Laundromat. Your clothes are returned, sparkling clean, washed the Laundromat way!

Exclusive WATER SAVER
that saves up to
10 gallons of water per load

Measures water to the size of the load. All you do is set a dial.

LAUNDROMAT is a Trade-Mark, Reg. U.S. Pat. Off.

Look at these Features! Only Laundromat has them!

Slanting Front...For Easy Loading, Unloading
No awkward bending or stooping. When loading washer... or taking clothes from it... you'll find the convenient loading shelf a time and work saver.

Inclined Basket
This exclusive, patented washing action is an improvement over all known washing methods. The Inclined Basket, rotating on an angle, gives a washing action that is amazingly efficient.

Single Dial Control
Set Control Dial. All operations are performed automatically: Starting, stopping, filling, water temperature, washing, rinsing, damp-drying... all controlled automatically with one dial setting.

Self-Cleaning
The Laundromat automatic washer is self-cleaning. It has no lint trap to require periodic emptying. The wash and rinse waters keep the Laundromat's interior sparkling clean.

INSTALLS ANYWHERE!

No bolting to the floor... No Vibration!

You can be **SURE**...if it's Westinghouse

The VICTORY Furniture & Appliance Company

FOR COMPLETE HOME FURNISHINGS
10412 Superior Ave., Cleveland CE. 3610
Free Parking in the Rear of Store

Convenient Budget Plan!

10% Down Payment take 24 Months to pay

TUNE IN TED MALONE... every morning, Monday through Friday—ABC Network

NAUJAUSI NAUJAKURIAI

(Atkelta iš 6-to pusl.)

drone — New York, N. Y.
 Brazdionis Bernardas, Aldona, Algis, Dalius, Saulė — Stony Brook, L.I., N.Y.
 Baltramiejūnas Kazys, šarlota, Romanas, Kristina — Jersey City, N. J.
 Giniotis Romualdas, Kotryna, Dalia, Aurimas — Chicago, Ill.
 Gofmanas Vladas — Port Washington, L.I., N.Y.
 Gricevičius Elena, Emilis — Brooklyn, N. Y.
 Indrilūnas Pranas — Gretna, Nebr.
 Iškauskas Juozas — New York, N. Y.
 Jauniškis Uršule, Stasys, Kęstutis — Glen Head, L.I., N.Y.
 Jurgutis Jonas — Brockton, Mass.
 Juška, Juozas, Marija, Vida — Amsterdam, N. Y.
 Kalainienė Genovaitė — Westfield, Conn.
 Kriaučiūnas Liudas — Paterson, N. J.
 Kiaunė Kazimieras, Emilija, Virginija — Watertown, Conn.
 Krivickas Jonas, Ramutė, Virginija — Brooklyn, N. Y.
 Kukler Birutė — Stratford, Conn.
 Kurmauskienė Rozalija — West Lynn, Mass.
 Lazauskas Adomas, Stanisla — Baltimore, Md.
 Macikas Apolinaras — Dallas, Texas.
 Makaitis Bronius, Gražina, Nijolė, Skirmantė, Algirdas, Kęstutis — So Boston, Mass.
 Makarskas Povilas, Adolfas, Gediminas — Cleveland, Ohio.
 Meilus Petras, Grasilija, Juozas, Petras, Teresė — Chicago, Ill.
 Miskus Stasys — Elmwood, Wis.
 Mikalauskas Vilius — Waterbury, Conn.
 Milcius Viktoras — Scarsdale, N. Y.
 Normantas Petras — Elizabeth, N. J.
 Paziura Vladas — Los Angeles, Calif.
 Pilka Petras, Emilija, Luana — So Boston, Mass.
 Petrikas Juozas, Ona, Rimanantas, Margarita — Springfield, Ill.
 Pranskietis Petras, Birutė, Vidas — Elizabeth, N. J.
 Raupienė Bronė — Maspeth, N. Y.
 Rimeikis Mykolas — Burlington, Wis.
 Rudaitytė Konstancija — Indianapolis, Ind.
 Rukšėnas Antanas, Emilija, Algimantas — Cleveland, Ohio.
 Rumšas Stasys — Chicago, Ill.
 Sabaliauskas Pranas — Sodus, Mich.
 Simokaitis Juozas, Stasė, Juozas — Chicago, Ill.
 Satraitis Albinas — Bismark, N. D.
 Sirgedas Jurgis, Elena — Brooklyn, N. Y.
 Sonta, Juozas, Teklė — E.Hartford, Conn.
 Sriubas Baly — Chicago, Ill.
 Štangenbergas Eduardas, Bronė, Jagna — Cicero, Ill.
 Tallat-Kelpša Vaclovas, Stasė, Rimutis, Dalia, Stasė — Chicago, Ill.
 Trinka Stanislovas, Klementina, Regina — Rutland, Vt.
 Urbonas Simas, Ona, Algimantas, Danutė, Gražina, Ruta — Great Neck, L.I., N.Y.
 Valiūšaitis Juozas, Janina, Vidmantas — Stamford, Conn.
 Valukonis Jonas, Aldona, Marija — South River, N.J.
 Vaskūnas Vytautas, Vincas, Vygantas — Brooklyn, N. Y.
 Vilniškis Augustinas, Elvira, Irena, Vidmantas — Waterbury, Conn.
 Vilčinskas Bernardas, Jadvyga, Rimgaudas — New Britain, Conn.
 Vilūnas Kazys, Stefaniya, Nijolė — Chicago, Ill.
 Vilutis Edvardas, Marija, Regina — E. Chicago, Ind.
 Zavadzka Antanas, Genovaitė, Filina — Brooklyn, N. Y.

Apie š.m. gegužės 18 d., laivu "General Howze" į Bostoną atvyksta šie lietuviai tremtiniai:
 Aleksa Juozas — Oaklawn, Ill.
 Ancius Mykolas — Chicago, Ill.
 Ambraziejus Vincas, Rozalija, Marius — Newark, N. J.
 Antanaitis Algirdas — Chicago, Ill.
 Antanaitis Stasys — Chicago, Ill.
 Aušrota Vincas — Woodhaven, N. Y.
 Abrutis Mečys — Yonkers, N.Y.
 Barnas Pranas, Ona, Pranas, Saulius — Bryson City, N.C.
 Bačiulis Antanas — Middleboro, Mass.
 Balčiūnas Stepas, Morta — Stamford, Conn.
 Barzdukas Kazys, Irena, Jurnatė — Bloomfield, N. J.
 Bekys Elena — Detroit, Mich.
 Beleckis Ignas, Marcelė — Chicago, Ill.
 Bimšas Jonas, Ona, Jonas — Shaftsbury, Vermont.
 Bulota Jonas, Antanina, Gediminas, Laimutė, Genovaitė — Baltimore, Md.
 Didžbalis Adomas, Ona, Jūra, Adomas, Ona, Vida — Dwight, Ill.
 Dilba Adolfas, Olga, Vytautas — Brockton, Mass.
 Digrys Juozas, Skolastika, Nijolė — Brooklyn, N. Y.
 Dabrovskytė Albina — Bristol, Conn.
 Dragunevičius Algimantas — W. Hartford, Conn.
 Dundzila Adomas, Petronėlė, Antanas — Chicago, Ill.
 Genčius Jurgis, Ona, Juozas — Custer, Mich.
 Girdvainis Vytautas, Kęstutis, Marija — Chicago, Ill.
 Giršienė Jadvyga — Chicago, Ill.
 Gumauskas Vincas, Ona, Valė, Algimantas, Saulius — Chicago, Ill.
 Jankauskas Marija, Leonardas, Danguolė, Saulius — Scranton, Pa.
 Januška Antanas, Veronika, Aldona, Antanas — Brooklyn, N. Y.
 Jonušas Bronius, Elzbieta — W. Springfield, Mass.
 Juchnevičius Edmundas, Vira — Elizabeth, N. J.
 Jurgutis Kostas, Elena, Jurgis, Jaunutis — Detroit, Mich.
 Kasniūnas Ieva, Vytautas, Vytautas — Chicago, Ill.
 Kirša Faustas — Stony Brook, N. Y.
 Klova Vincentas, Eugenija, Birutė — Islington, Mass.
 Knezevičius Viktoras, Valerija, Marijona, Ona — Saint James, La.
 Konce Antanas, Marija, Birutė, Alvydas, Daltvė, Danutė — St. Thomas, Minn.
 Kripas Justinas, Justina, Daltė — Chicago, Ill.
 Kripiuskas Adolfas, Monika, Virginija — Cicero, Ill.
 Kvešas Edvardas — Bronx, N. Y.
 Lakavičius Petras — Geneva, N. Y.
 Lembergas Magdalena — Melrose Park, Ill.
 Malcanas Eduardas, Birutė, Aldona, Regina, Vytautas — Cleveland, Ohio.
 Malioris Jonas, Genovaitė, Vilunė — Worcester, Mass.
 Miknevičius Andrius, Viktorija — Cleveland, Ohio.
 Maticas Jonas, Jadvyga, Stanisla — Brooklyn, N. Y.
 Mikštas Antanas — Arlington, Ill.
 Morkeliūnas Bronius — Madison, Nebr.
 Mučinskas Augustinas, Zofija, Algirdas, Vytautas — Brunswick, La.
 Miklaševičius Ramutis, Danutė, Ona, Kazys — East Saugartuck, Mich.
 Obelėnis Zenonas, Stanisla, Laimutė, Silvija — Cleveland, Ohio.
 Ožalas Petras, Pranė, Marija, Pranas, Eugenija — Richmond Hill, N. Y.
 Paulavičius Antanas, Bronisla, Irena, Antanas — Saint

James, La.
 Peckys Vladas, Faustina, Irena, Laimutė, Algirdas, Genovaitė — Renfrew, Pa.
 Petkevičius Jeroslavas — Barret, Vt.
 Pronskus Jonas, Domicelė — Philipsburg, N. J.
 Sajaukaitė Vernika — Eau Claire, Wis.
 Savelevienė Elena, Elena — Jackson, Mich.
 Sendas Myklas — Easton, Pa.
 Slonskis Boleslovas, Aldona, Robertas — Florida, N. Y.
 Smetonius Jonas, Karolina — Chicago, Ill.
 Statkevičius Juozas, Bronius, Elena, Viktoras, Frieda — Linden, N. J.
 Tamašauskis Jonas, Bronisla, Zinaida, Laimutė — Athol, Mass.
 Varanka Tadas, Elena — Chicago, Ill.
 Vaskūnas, Vytautas, Vincė, Vygantas — Brooklyn, N. Y.
 Žilevičienė Ona, Judita, Tadas — Brooklyn, N. Y.
 Žiulpa Jonas, Stefa, Birutė, Laima, Irena — Oaklawn, Ill.
 Apie š.m. gegužės 19 d., laivu "Marine Marline" į New Yorką atvyksta šie lietuviai tremtiniai:
 Antakauskas Viktoras — Hamtramck, Mich.
 Anužytė Rūta — Hamlet, Ind.
 Andrijonas Antanas — Chicago, Ill.
 Bajalis Vladas, Jadvyga, Henrikas, Stefa, Romualdas — Brockton, Mass.
 Balčiūnas Kostas — Chicago, Ill.
 Baltrūnas Stasys, Dora — E. St. Louis, Ill.
 Beržinskas Antanas, Genovaitė, Antanas, Irena — Elyria, O.
 Bičkus Vytautas, Pudencija — E. Chicago, Ind.
 Biosevas, Iorachimas, Rozalija, Arifa — Harrison, N. J.
 Bloznelis Petras — Worcester, Mass.
 Brazinskas Juozas, Janina — Yonkers, N. Y.
 Brazinskas Antanas, Albina, Irena, Birutė — Munhall, Pa.
 Bubelis Domicelė, Danutė, Vytautas, Justinas — New Orleans, La.
 Bulota Petras, Eugenija, Rūmutis — Hamtramck, Mich.
 Čapas Ona — Chicago, Ill.
 Čepauskis Ignas, Uršulė — Scottsville, Mich.
 Černiauskas Juozas, Liudvika, Rožytė, Saulius, Irena — Worcester, Mass.
 Dukštas Vaclovas — Chicago, Ill.
 Gaska Antanas, Emilija — Chicago, Ill.
 Gedvila Pranas, Ona — Chicago, Ill.
 Gircys Boleslovas — Sodus, Mich.
 Ginčauskas Bronius, Michalina, Aurelija — Brighton, Mass.
 Gleveckas Teklė, Algimantas — Cleveland, Ohio.
 Gliozeris Kazys, Sofija, Jolanda — Philadelphia, Pa.
 Gobužas Petras, Ona, Kęstutis, Vytautas — Maspeth, N. Y.
 Grauzinis Marija, Vytautas, Marija — Brooklyn, N. Y.
 Jucevičius Aleksandras, Stanisla, Vida, Jura, Diana, Aleksandras, Valdas, Jaunutis — Pittsburgh, Pa.
 Juozapavičius Stasys, Petronėlė, Izidorius — Daggett, Mich.
 Kalvaitis Stasys, Julia, Arvydas — E. Chicago, Ind.
 Kizevičius Juozas, Kazimiera — Tunkhannock, Pa.
 Klorė Bronius, Antonija, Arvydas, Raimondas — Bendt, Ill.
 Kojelis Juozas, Modesta — So. Boston, Mass.
 Kristolaitytė Juzė — Worcester, Mass.
 Kubilius Viktoras, Bronė, Audronė, Uoginatas, Aušra — Mattapan, Mass.
 Kučinskas Kazys — Los Angeles, Calif.
 Kukaševičius Anelė — W Grand Rapids, Mich.
 Kuliešius Vladas, Julija, Jonas — Maspeth, N. Y.

Kuraitytė Ona — Chicago, Ill.
 Kušeliauskas Kazys, Justina, Regina, Marija, Kazys, Antanas, Vidmantas — Dowling, Mich.
 Kvaraciejus Julius, Natalija, Algis — Crystal Lake, Ill.
 Kvietkauskas Jonas — Chicago, Ill.
 Levickas Vincas, Birutė, Saulius — Baltimore, Md.
 Maciukevičius Bronius — Crown Point, Ind.
 Maciūskas Jonas — W Lynn, Mass.
 Mačiūnas Algirdas, Genovaitė, Genovaitė, Marija, Juratė — Chicago, Ill.
 Mitkus Vaclovas, Cecilija, Irena — West Haven, Conn.
 Norkus Algirdas, Vytautas — Waterbury, Conn.
 Oleškevičius Algirdas — Chicago, Ill.
 Padvoiskis Vacys, Ona, Gražina, Algirdas, Rymantas — Chicago, Ill.
 Pakalniškis Pranas, Salomeja — Brighton, Mass.
 Pakarna Klemensas, Cicirka — Worcester, Mass.
 Paliliūnas Jonas, Elena, živilė — Chicago, Ill.
 Pipras Jonas, Marija, Dalė, Jonas — Worcester, Mass.
 Pocius Vladas, Elena, Regina — Gobles, Mich.
 Prackaila Leonas, Agnietė, Min-daugas — Edwardsville, Pa.
 Prižgintas Vladas, Kazė — Skokie, Ill.
 Pudimaitis Agota, Genovaitė, Klausutis — Chicago, Ill.
 Puikūnas Jonas, Sofija, Milda, Giedra, Vytautas — E. Chicago, Ind.
 Radvila Vladas, Teresė, Rūta, Skirmuntas — Philadelphia, Pa.
 Raštikis Stasys, Elena — Los Angeles, Calif.
 Razgaitis Mečislovas, Stasys — Chicago, Ill.
 Reklaitis Vladas — Worcester, Mass.
 Remėza Jonas, Katė, Saulius, Kazys, Evaldas — Brooklyn, N. Y.
 Ribbe Arturas, Barbara — Brooklyn, N. Y.
 Rimavičius Sophie, Antanas — Great Neck, N. Y.
 Ryliskis Andriejus — Waterbury, Conn.
 Samaitis Jonas, Aleksandra ir du vaikai — Pleasant Prairie, Wis.
 Saulaitis Antanas, Ona, Antanas, Marija — Waterbury, Conn.
 Šernas Vytautas — Lowell, Ind.
 Šeškevičius Kazys, Salomeja, Gvidas — Chicago, Ill.
 Šešplaukis Ignas, Sofija, Aukšė, Tadas — So Boston, Mass.
 Siaurysaitis Juozas, Elena, Juozas, Algirdas, Jonas, Vytas — Baltimore, Md.
 Šilkauskaitė Agota — Brooklyn, N. Y.
 Šimulėnas Jonas, Aleksandra, Giedra — Philadelphia, Pa.
 Skerys Petras — Pittsburgh, Pa.
 Stankevičius Antanas, Erna, Magdalena, Ramutis — Waterbury, Conn.
 Stankevičius Elena — Chicago, Ill.
 Stasiūnaitis Valerijonas, Janina, Vytautas, Virginija, Danutė — Springfield, Ill.
 Steponavičius Vacys — Jamaica, N. Y.
 Strikienė Elzbieta — Chicago, Ill.
 Strikmaitytė Kazimiera — Worcester, Mass.
 Strumskis Motiejus, Petronėlė — Chicago, Ill.
 Šukevičius Edvardas — Chicago, Ill.
 Sviderskas Mikas — Detroit, Mich.
 Tomkevičius Veronika, Marija — Pittsburgh, Pa.
 Uloza Marijona, Regina — Philadelphia, Pa.
 Urbanavičius Boleslovas, Marija, Aldona — Detroit, Mich.
 Vainoras Cecilija — Chicago, Ill.
 Valiukas Leonardas — Dayton, Ohio.
 Zaichenė Marija, Danutė — Dunn, N. Carolina

Clevelando Naujienos

VESTUVĖS BE MOTERŲ

Tokios keistos vestuvės bus parodytos Lietuvių Salės scenoje šį šeštadienį, gegužės 21 d., Clevelando Lietuvos Vyčių kuopos vakare.
 Kaip jos įvyks, kas bus jaunasis, kas duos šliubą, ir kas dainuos bei gros vestuvėms, pamatysia visi atsilankę į šį nuosirdaus juoko vakarą.
 Be to, programoje dainuos tremtinių moterų kvartetas, bus solo dainų ir kitokių pajvairinimų.
 Po programos bus šokiai prie Sonny Michael's orkestro muzikos.
 Programos pradžia lygiai 7 val. vakaro. Vyčiai kviečia visus clevelandiečius pamatyti tas keistas "Vestuves be moterų".

SKAUTAI PRIIMS PASIŽADĖJIMUS ATSARGIAI VAŽINĖTI

Šiomis dienomis, ligi gegužės 27 dienos, Superior — Norwood apylinkė į namus lankysis skautai ir siūlys pasirašyti tam tikrus pasižadėjimus atsargiai važinėti. Apie 450 skautų atlieka šią darbą.
 Toji akcija vykdoma su miesto mayoro pritarimu ir parama. Tuo yra siekiama priminti važinėjančius automobiliais, kad jie stengtųsi atsargiau važinėti ir tuo būdu sumažinti automobilių susidūrimų nelaimės.

GEROS ANGLŲ KALEOS PAMOKOS

John Hay vakarinė mokykla, East 107 St. prie Carnegie Ave. atidaro 10 savaitių kursą, nuo birželio 13 ligi rugpjūčio 19, kuriame tarp kitų dalykų bus ir anglų kalbos pamokos.
 Pasižadėjimai angliškai (jau mokantiems tobulintis) kartą per savaitę viena valanda, pirmadieniais, tarp 7 ir 10 val. vak. Mokestis — \$4.00. Registracija nuo birželio 8 ligi 10 d. tarp 6:30 ir 9:00 val. vak.
 Atskiroms grupėms pamokos, pritaikytos pagal mokėjimo laipsnį, pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais tarp 6:00 ir 8:00 val. Mokestis — 40 c. už pilną valandą.

ATSARGOS KARININKAI Kviečiami PRANEŠTI SAVO ADRESŲ PAKAITIMUS

Antros armijos rezervistų skyrus pajūme visiems atsargos karininkams, kad reikia pranešti savo adresą, keičiant gyvenamą vietą, ar bent laikinai ilgesniam laikui išvykstant. To nepadariusieji daro sau patys nuostolius.

Zauka Jonas — E. Chicago, Ind.
 Zelba Pranas — Mt. Clemens, Mich.
 Žilys Adolfas, Pranė, Gražina — Worcester, Mass.
 Zigmantas Petras — Cleveland, Ohio.
 Zumbakis Povilas, Sofija, Irena, Danguolė, Stasys — Philadelphia, Pa.
 Žvirzdys Stasys, Karolina — Woodstock, Ill.
 Levanauskas Valentinas — Detroit, Mich.

Gegužės 8 d., laivu "General Holbrook", be pereinamo nr. paskelbtų, dar atvyko:
 Venclovas Stasys, Bronė — Atlanta, Ga.
 Vėbra Petras, Irena, Romana — Chicago, Ill.
 Verbieckas Adelė, Dalia, Antanas — Weberville, Mich.
 Veresilkas Kleofa — — — —
 Vilkas Danutė — Chicago, Ill.
 Vitkus Jonas — Dorchester, Mass.

SVAROS DEKADA CLEVELANDE

Nuo ateinančio sekmadienio iki šio mėnesio galo 10 dienų skelbiama apsišvarinimo dienomis. Numatoma įvairios propagandos už apsišvarinimą.
 Būtų gera, kad pirmoj eilėj būtų sutvarkytas bent šiukšlių iš kiemų išvežimas, nes dabar jos išvežamos tik kartą per savaitę ar dar rečiau ir, esant šiltam orui, per savaitę dvokia ir darosi tikromis ligų peryklomis...

MANDAGUMAS VAŽIUOJANT

Jei norime, kad mažiau atsitiktų susisiekimo nelaimių, būkime mandagūs važiuodami. O tai reiškia:
 Gerbkime kitų teises, duokime rankos ženklus sustodami arba sukdami, supraskime vietinius ir valstijos susisiekimo įstatymus, pasitikėkime ne kitų, bet savais stabdžiais, pasirūpinkime išvažiuoti pakankamai anksti, kad galėtumėm nesiskubindami laiku nuvažiuoti, abejonėse vadovaukimės sveiku protu, laikykimės savo pusės, išskyrus pralenkimą, būkime tiek mandagūs, kad ir kiti pajustų reikalą būti mandagūs mums.

KELIŲ ŽEMĖLAPIAI NEMOKAMAI

Ohio vieškelio departamento direktorius praneša, kad yra naujai išleisti Ohio kelių žemėlapiai su visais reikalingais nurodymais, su didesniųjų Ohio miestų planais, įžymybių vietų paveikslais.
 Tie žemėlapiai išsiunčiami nemokamai. Nereikia siųsti net ir pašto ženklų už persiuntimą. Reikia tik parašyti atvirlaiškį šiuo adresu: Director of Highways, State Office Building, Columbus 15, Ohio, nurodant savo adresą ir paprašyti to žemėlapių.

BALANDŽIO MĖNESIO OHIO BUVO 73,667 BEDARBIAI

Tas skaičius 8% mažesnis už kovo mėnesio skaičių, bet 84% didesnis, negu pereinusių metų balandžio mėnesį. Palyginus su senesniaisiais metais, tas skaičius yra 151% didesnis už 1947 metų balandžio mėnesio, bet 15% mažesnis už 1946 m. to paties mėnesio bedarbių skaičių, kada buvo trumpalaikė bedarbė, susidariusi dėl pramonės persitvarkymo ir kariuomenės demobilizacijos.

KAIP KUR TRUKSTA DARBININKŲ

Bet tik tam tikrų specialybių ir tam tikrose vietose. Elektros inžinierių stinga Akrono, Cantone, Cincinnati ir Columbus. Vaistininkų — West Union, Sandusky, Cincinnati, Chillicothe ir Youngstown. Mašinistų mechanikų — Youngstowne, Clevelande ir Cantone. Mūrinių — Cantone ir Youngstowne. Socialinių įstaigų tarnautojų — Youngstowne, Loraine, Clevelande, Chillicothe ir Akrono. Atlyginimas siūlomas iki \$3,600, žinoma, reikalaujama atitinkamo mokslo ir patyrimo kvalifikacijų.
 Gailestingų seserų stinga Daytono, Chillicothe ir Cincinnati.

BRAKE SERVICE
 WHEEL ALIGNING
 ON ALL CARS
 By Experts Who Really Know How!
TIME PAYMENTS
YEAGER
 RAYBESTOS
 6615 CARNEGIE AVE.
 Phone ENdicott 9182
 SPECIALISTS SINCE 1920

Atlyginimas iki \$3,000 per metus. Turi būti registruotas.
 Didelis pareikalavimas steno-grafų ir mašinraščio mokančių tarnautojų Columbus ir Cincinnati.

PADEKOS

J. Polterui, Clevelande, dėkoja J. ir K. Sakalai už padovanotą puikų matracą.
 John ir Mary Rudzevičiams ir Anna Kaczur dėkoja Vytautas Jokūbaitis su šeima (Wickliff, Ohio) už pagalbą būnant Vokietijoje, padėjimą atvykti ir globą atvykus.

PADEKITE SURASTI

Lietuvos Konsulatas Chicagoje prašo padėti surasti Praną ir Juozą Nell ir Liną Nell - Zemblienę, kurie, spėjama, gyvena Clevelando apylinkėse ir turėjo nuosavą namą ar ūkį.
 Ieško Joana Mucinskaitė - Naujokienė iš Pietų Amerikos. Kas žino Nell ar Zemblienės adresą, malonėkite pranešti Lietuvos Konsulatui Chicagoje, 30 North LaSalle St., Chicago 2, Ill.

HIPPODROME

Veiksminga, spalvota filma pradės rodyti nuo trečiadienio, gegužės 25 dienos. Tai "The Younger Brothers". Ši filma yra fantazijos ir faktų mišinys apie jaunesniųjų brolių pastangas atgauti namus, kurie buvo apiplėšti. Veiksmai vyksta senosese vakaruose. Minnesotoje prie Missouri krantų. Vaizduojami laikai, kada įstatymai dar buvo sunkiai įgyvendinami...

CENTRAL ARMORY

Jack Ganson sugalvojo dar nenumatytą intyminių istorijose dalyką: ateinantį antradienį, gegužės 24, Central Armory įvyks aštuonių intymnės vienu metu, ir tokia tvarka, kad kartą parverstas intymininkas pašalinamas, ir taip daroma tol, kol liks tik du, kurie po trumpo poilsio imsis tarp savęs, laimėtojas bus paskelbtas Clevelando čempionu ir gaus J. Gansono specialią dovaną. Pradžioje intymininkai paskirstomi į dvi grupes. Vienoj pusėj Ronnie Etchison, Sandor Kovacs, Joe Savoldi ir Paul Stenlee. Kitoj — Jack Vansky, Ben Morgan, Fred Bozie ir Jim Wright.
 Be to bus dar kartą intymnės tarp Meske ir Don Evans.

Bilietai pas Richman Brothers, 736 Euclid Ave., MAIN 0978 ir Central Armory, Prospect 4121. Kainos rezervuotoms vietoms \$2.40 ir 1.80, įėjimas — \$1.20. Armory parduodami nuo ketvirtadienio popiečio. Duryas atviros nuo 7:00, pirmos intymnės prasideda 8:30.

Geriausias Žurnalas
LIETUVIŲ NAUJIENOS
 Paveiksluotas 32-jų puslapių
 Už \$1.00 lankys Tamstas kožna mėnesi per 1 metą.
 Įsteigtos Gegužio 15, 1938.
LIETUVIŲ NAUJIENOS
 332 N. 6th Street Philadelphia 6, Pa.

CLEVELANDO IR APYLINKĖS ŽINIOS

DIRVA—6820 Superior Avenue. ENdicott 4486—Atdara vakarais

GERAI PASISEKĖ DIRVOS VAKARAS

Vakaro pasisekimas paprastai vertinamas pagal dvi žymes: ar daug susirinko žmonių ir ar buvo patenkinti programa.

Žmonių susirinko daugiau, negu vakaro komitetas tikėjosi. Tą liudija du labai įtikinanti faktai. Pirmas — pačioje programos pradžioje teko medžioti papildomų kėdžių. Nors buvo sunęstos, kiek tik jų atsargoje buvo, vistiek visiems sėdimų vietų neužteko. Antras — bufetui teko du kartu ieškoti papildomų užkandžių ir alaus, nes to, kas buvo iš anksto piręnta, neužteko...

Žodžiu sakant, susirinko tiek žmonių, kiek tik Lietuvių Salėje gali tilpti. Kai kas juokavo, esą gerai, kad čia pat kaimynystėje buvo paskelbtas neapmokamas bankietas tuo pačiu laiku, o tai ko gero reiktų kokią sieną Lietuvių salėje griauti...

Reikia taip pat pasidžiaugti, kad vakaro komiteto pirmininko atsiskaitymas neliko neišgirstas: senai teko matyti lietuviškame rengime toks palyginti didelis jaunimo nuosimtis, ne tik šokių, bet jau ir programos metu.

Ar susirinkusieji buvo patenkinti vakaro programa? Na, ir tai klausimą už visus atsakyti būtų sunku. Kaip kas ko reikalauja. Išskyrus meno Choro dainas ir J.Kadžio — A. Samo duetą, visa kita programa buvo atlikta naujakuriu, visu keturių vėjų į Clevelandą neseniai supūstų, čia dar kaip reikiant neįsitvirtinusių, taigi dar kaip reikiant ir "nesusigriebusių" bei "nesusivaidinusių".

Šios programos dalies griežčiausi kritikai ir publikoje, be abejo, buvo naujakuriai. Lietuvoje ir stovyklose paprastai geriau parengtu pasirodymu, čia skubotai prirengti vaidinimai ir dainų, deklamacijų bei šokių "vainikas" daugeliui iš jų galėjo atrodyti lyg ir per anksti iš pečiaus ištraukti pyragai... Bet ir jų daugumas suprantą, kad tuo tarpu esamos sąlygos neleidžia geriau padaryti. Ir tai vienas iš jų pareiškė: "Aš jaučiuos eilinis pilkas žmogelis. Man patinka, tai manau, kad ir daugumai patinka. Bet kas mane labiausiai sužavėjo, tai tie du jauni vyrukai, čia gimę, Lietuvos nematę, ir lietuviškus žodžius gana amerikoniškai ištardami — o kaip jausmingai ir kokias patriotiškas daineles jie padainavo. Jei ju balsai ir silonesni už profesionalų dainininkų, tai jų širdys man daug brangesnės".

Tą patį reikėtų pasakyti ir apie K. Štaupo vedamą Meno Chora: kiek turi būti širdies, mylinčios Lietuva ir lietuviškumą, kad toks būrys jau antrąją amžiaus dalį varančių moterų ir vyrų turėtų pasiryžimo prisirengti, ir gana gerai prisirengti, keturiais balsais dainuoti — dainuoti lietuviškas dainas. Tur būt, svetimos dainoms jie nebeturėtų tokio pasisekimo.

Pirmą vaidinimą — "Vienas iš mūsų turi atsivesti" publika sekė su vidutinišku susidomėjimu. Neišlepinti žiūrovai sako, kad vaidinimas geras, tik pats komedijos turinys nėra gana gyvas. Antrasis vaidinimas "Spas-tai" buvo gyviau sekamas, greičiausiai ne tik dėl gvesnio turinio, o dar ir dėl kitos savotiškos naujenybės — kad, kaip vakaro vedėjas A. M. Praškevičius pranešė, vaidino "visas DIRVOS štabas", susidedas, kaip žinoma, iš dviejų asmenų...

Pagaliam, didžiausią publikos entuzijazmą sukėlė, be abejo, dainų, šokių, deklamacijų ir muzikos vainikas. Štai yra daly-

kas, kuris visus — ir naujai atvykusius ir ypač senai Lietuvos nebemačiusius, bet vis jos dar pasiilgusius, labiausiai žavi. Net ir skubotai parengti, kaip reikiant neapdailinti toki dalykai čia daro didžiausio įspūdžio ir labiausiai pageidaujami.

Na, šį rudenį clevelandiečiai gali tikėtis šitoj srity patatyti ir išgirsti, ko tikrai dar nematė ir negirdėjo. Jau gauta žinia, kad po kelių savaitių turėsime čia žymią dalį Čiurlioniečių ansamblio su jo vadovu A. Mikulskiu priešaky. Padėkim jiems čia atvykus tinkamai įsikurti, o turėsime tikrai dar nepergyvento malonumo!

Nepaprastai didelio pasisekimo parodė ir daug tikrai sunkaus darbo šiam vakarui surengti įdėjo vakaro komitetas ir jo "ekstra talkininkai", pritraukti į pareigas tą pačią dieną. Tai yra darbas, kurio atlycinti net ir gerai pasisekusio vakaro pilnas, tur būt, nepajėgtų...

Tie pasisekėliai buvo: komiteto pirmininkas A.M. Praškevičius; Moterų Komisija: M. Miščiukienė, J. Salasevičienė, M. Samienė, P. Štaupienė, Zdanienė, Praškevičienė, M. Spūdžiūtė, A. Grigienė; Vyrų Komisija: A. Banys, K.S. Karpius, J. Miščiukas, J. Sakalas, J. Salasevičius, I.J. Samas, K. Štaupas, Martynas Vilčinskas, stojęs vietoj Juozo Vilčinsko, kuris dėl staigos žmonos ligos negalėjo dalyvauti, J. Urbšaitis, J. Brazauskas, A. Zdanys, J. Židžiūnas.

Nepaprastai didelę paslaugą padarė neseniai į Clevelandą atvykęs dailininkas Žilinskas, kuris maloniai sutiko nugruntuoti visus vaidintojus. Pažymėtina, kad scenos dekoracija Lietuvių Salės valdybos užsakymu irgi ju buvo specialiai šiam vakarui atnaujinta.

Specialios padėkos, be abejo, nusipelno ir visi programos dalyviai: Meno Choras, jaunieji du dainininkai, tremtinių dainininkų-šokėjų grupė su muzikantu, vaidintojai — jų sudaro didelis būrys ir rizikinga būtų apsiimti visus suminėti. Bet vakaro komitetas, suvedęs visas sąskaitas, numato rasti proga su jais dar pasimatyti...

Tiek bendrų pastabų apie vakarą. O štai dar keletas atskirų atsiliepimų:

U. M. C. rašo:

"Gegužės 15 buvo surengtas DIRVOS vakaras su vaidinimais ir dainomis. Viskas gerai pavyko. Vaidinimus atliko naujakuriai. Sunkiausias roles atliko tikrai artistiška tai E. Rastenenė, naujo DIRVOS redaktoriaus žmona. Clevelando Lietuvių Meno Choras irgi dalyvavo. Sudainavo apie tris daineles, gana jausmingai, buvo iškvietas ir pakartoti.

Publikos suėjo pilna svetainė. Prieš prasidedant šokiams, didžiama nusiskubino į apatinę salę, kur buvo bufetas. Tenai besivaidiniant buvo susipažinta su daugeliu naujai iš Europos atvykusių. Ištikrųjų tai buvo malonus vakaras, kad tokių ir daugiau būtų".

Pastaboje U. M. C. dar prirašo, kad programos vedėjas ilgokai kalbėjęs. Negalima su tuo sutikti. Jis jokių prakalbų nesakė, o kiek pridėjo programos paaiškinimų, tai tik užimdamas laiką, kol scenoje buvo daromi pertvarkymai, kurie dėl techniško keblumų buvo vieninteliai kaltininkai, kad tarp atskirų programos dalių turėjo būti šokių tokios petraukos.

J. R. rašo:

Kaip genys marga buvo sek-

madienį lietuvių salė: ir senų, ir jaunų, ir vidutinių. Programa taip pat panaši, buvo juoko ir liūdėsio, ir ilgėsio, ir meilės... Trumpai valandėlei galėjai pamiršti viską, persikelti į anų laikų tėviškę, kur ramiais vakarais armonika raudėjo ir šienas pradalgiaus kvėpėjo...

Susimąstai ir pajunti, kaip visiems mums yra brangūs ir mieli prisiminimai gimtos šalies ir kaip skaudus josios likimas.

Todėl, kaip kiekviena proga, taip ir šį kartą DIRVOS suuroštame vakare senieji ir naujieji Amerikos lietuviai įnešė savo dalį, atgaivino ir maloniai nuteikė susirinkusius lietuviškomis dainomis ir šokiais. Šį ir bene tik pirmą kartą išgirdom čia gimusių ir augusių, bet taip aiškiai ir atsargiai tariamus dainos žodžius, kuriuos jų motinos ne tik lūpomis, bet ir širdimi išstarti išmokė.

Smagiai prabėgo vakaras, už tai rengėjams ir šeiminkams nuosirdus aciu.

Ten buvęs rašo:

Sekmadienio vakare, gegužės 15-tą, Clevelando Lietuvių svetainėje įvyko pasekmingas DIRVOS margumynų vakaras.

Pirmame vaidinime "Vienas iš mūsų turi atsivesti" vaidino tremtinių grupės mėgėjai, būtent: E. Rastenenė, J. Gražulis, P. Lelys ir A. Knystautaitė. Pažymėtina, kad visi savo užduotis atliko, kaip tikri artistai. (Meno) Dainos Choras visados išeina su pasižymėjimais ir Clevelando publikai jų dainos visados patinka. Duetuose pasižymėjo Arnastas Samas ir Jurgis Kadiš. Juodu Clevelando publika tikrai pamylėjo. Jiems ir chorui akomponavo J. Jankauskaitė. Retas Clevelando parengimas apseina be jos patarnavimo.

Komedija "Spas-tai" perstartai DIRVOS "štabas" — E. ir V. Rasteniai. Reikia pažymėti, kad minėti asmenys yra ne vien talentingi, kaip laikraštiniškai, bet taip pat lygūs ir scenos artistai.

Dainų ir tautinių šokių vainiką atliko tremtinių grupė. Sudarė tikrai įspūdingą Lietuvos vaizdą jaunų dienų atsiminimuose. Reikia pažymėti, kad clevelandiečiai tremtiniais nei kiek nenusivylė. Jie jau inėšė nemažai permainos ir didelio susidomėjimo mūsų spektakliuose ir išviso veikime.

Publikos buvo perpildyta Lietuvių svetainė, kas dabartinio laiku yra daugiau retenybė. Tad vakarą skaitome pilnai nusisekusiu.

SVEIKINO SOFIJĄ SMETONIENĘ

DIRVOS vakaro metu susirinkusių dėmesys buvo atkreiptas į tai, kad tai yra gegužės 15, visu Sofijų vardadienis, ir kad vakaro svečių tarpe yra čia mirusio Lietuvos Respublikos Prezidento našlė Sofija Smetonienė. Publika entuziastingais plojimais prisijungė prie vardadienio sveikinimo. Solenizantei ta proga buvo išteikta gėlių puokštė.

SUSIRGO A. VILČINSKIENĖ

Pereitos savaitės gale stauga susirgo Adelė Vilčinskienė, Juozo Vilčinsko žmona. Teko skubiai gauti į ligoninę, kur buvo padaryta apendicito operacija. Dėl to ne tik ji, bet ir Juozas Vilčinskas negalėjo dalyvauti nei DIRVOS vakare, nors buvo rengimo komitete. Operacija gerai pavyko ir tikimasi, kad ligonė greit pasveiks.

IS TORONTO SVEIKINO DIRVĄ

Hypatija ir Pijus Žiūriai gegužės 15 dieną turėjo išvykti į Torontą, Kanadoje, ir negalėjo dalyvauti DIRVOS vakare. Tačiau visi likusieji namiškai atvyko į vakarą ir atvežė P. J. Žiūrio laišką, kuriame jis rašo: "Kad ir nesu Jūsų tarpe šiame maloniam DIRVOS pokylyje, bet remiu jį dvasiniai ir linkiu DIRVAI, jos Redaktoriui ir visam štabui laimės ir geriausio pasisekimo."

Lai Jūsų pastangos ir dvasia pasiekia kiekvieną lietuvių ir jį paskatina kovoti už savo tėvų žemę, laisvę ir teises. Jūsų pašventimas, įkvėpimas ir pasiryžimas lai būna keldžiu visiems tikriems lietuviams.

P. J. Žiūrys P.S. Priimkite mano mažą dovanėlę \$ 10.00".

DIRVA nuosirdžiai dėkoja už tą moralinę, o taip pat ir materialinę paramą.

EMILJA IR MARCEL ŽITKAI

Irgi tą dieną buvo išvykę į Torontą, iš kur atsiuntė laišką su sveikinimais ir apgalvestavimu, kad negalėjo būti DIRVOS vakare. Nustebo, kad ten netikėtai susitiko su Žiūriais. Mat, vieni ir kiti lankėsi ten įvyksiam lietuvių susirinkime, kur P.J. Žiūrys, kaip svetys, buvo pakviestas kalbėti. Susirinkimas buvęs didelis. P.J. Žiūrys sakosi gavęs įspūdžio, kad naujai atvykusieji, kurių Toronte esą apie 1.000, iš pagrindų pakitę Toronto lietuvių kolonijos veidą. "Raudonukai" jau turi pasislėpti su visu savo ligšioliniu judėjimu.

GRĮŽO IŠ FLORIDOS

Iš Floridos po visos žimos grįžo Juozas Velykis su šeima, gyvenęs Clevelande, 17819 Harland Ave.

BALFO VAKARAS

gegužės 29 dieną įvyks Lietuvių Salėj. Programą skaitykite trečiame puslapyje!

Dalis Clevelando žinių 7-tame puslapyje

Lankykitės savo Klube!

Amerikos Lietuvių Piličių Klube penktadienio vakarais gausite skanių bulvinių blynų, šviežios žuvies, prie to visokių išsigėrimų. Klubo nariai prašomi dažniau prisiminti apie savo Klubą.

Dabar jau laikas nariams ir įsigyti naujas 1949 metų korteles. 6835 Superior ave.

Šv. Jurgio parapijos ribose, Bayliss Ave.,

6 šeimynų mūrinis namas kiekvienas butas po 5 kambarius Labai pigu - - - - - \$16.500

7811 Riddell Ave.
6 kambarių atskiras namas viduj naujai pertaisytas \$8.500 Telefonuokit LI 9216

Parduodamas
3 šeimyn medinis namas su trimis garažais \$10,200 1351 Giddings Rd. (21)

Išnuomojami
3 garažai ir maža krautuvė 6302 Edna Ave.

Kaimynai, dėmesio! Puikios rūšies batai visai šeimynai. Užiekit į 6107 St. Clair Ave. (21)

S A M'S

Fruit Store

Complete line of the Finest Fruits in the City
9201 St. Clair Ave.
GL 9440

LIETUVIŲ SALE

Išnuomojama koncertams, šokiams, vestuvėms ir kitokiems parengimams. Iš anksto kreipkitės pas A. Šimkūną, Lietuvių Klube, 6835 Superior Ave.

REIKALINGAS BUTAS

iš 3 - 4 kambarių bevaikėi šeimai
Prašoma praesti DIRVOS redakcijai—arba telefonu ON. 1290

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba randaai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERŠIS, dėl apkaivavimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERŠIS

609-12 Society for Saving Bld. Telef.: MAIN 1773.

Why Pay More?

CLEVELAND TRUST PERSONAL LOANS ARE LOW-COST EASY TO ARRANGE

JONAS G. POLTER

Lietuvis

Namų Maliavotojas Popieriutojas

Apkainavimas ar patarimas reikale jūsų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St. Telefonas: POrtmac 6899

Venetian Blinds

Norit pagražinti savo namų langus naujais VENETIAN BLINDS ir WINDOW SHADES? šaukite:

J. PEČIULIS

Telefonas: IV 3348 19206 Kildeer Ave. Cleveland, Ohio

Nori pagražinti savo namus? Šauk—

K. ŠTAUPAS

Namų Dekoravimas musų specialybė.

Kambarių Popieravimas Namų Maliavojimas

16908 Endora Road Telefonas: KEnmore 8794. Cleveland, Ohio

STILIUM DAUG METŲ PRYŠAKY... PUIKUS
MONCRIEF'S NAUJI SILDYMO
PEČIAI '49 METAMS GAS-OIL-COAL
THE HENRY FURNACE CO., MEDINA, O.

P J KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEFONAS: MAIn 1773.

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose. Sutaissau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

LASNIK CAFE

Puiki, Moderniškai Įrengta Lietuviška Užeiga
6824 SUPERIOR AVE.

(Šalia Dirvos Redakcijos)

Užkvičiame Lietuvius iš kitų miestų sustoti pas mus. Kastantas ir Ona Lesnikauskai — Savininkai

Pilnai padengta apdrauda UTAh 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

Wilkelis Funeral Home

PILNAS LAIDOTUVIŲ PATARNAVIMAS

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE. HEnderson 9292

Jakubs Funeral Home

(JAKUBAUSKIENĖ—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)

REIKALĖ VEŽIMAI LIGONIAMS PARVEŽTI Kambariai pašarvojimui leidžiama naudotis nemokamai.

LITHUANIAN FUNERAL HOME

6621 EDNA AVENUE ENdicott 1763

Come in and meet your old friend Bill Green, now tending bar

VIC'S OASIS

Wade Park at 71st Street

BEST FOOD IN TOWN

Air Conditioned Good Service

Cleveland, Ohio

LIETUVIŲ BANKINĖ ĮSTAIGA

Pavasario laikas yra namų taisymo ir naujų statymo laikas. Bet nuolatinis taupymas ant depozitų yra tikras laimingo gyvenimo statymas ateičiai.

Todėl pasinaudokite mūsų patarnavimais!

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave. HE. 2498

I. J. SAMAS - JEWELER

Persikėlė į naują didesnę ir gražesnę krautuvę

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Dabar jau turime didesnę rinkinį Deimantų, Žiedų, Laikrodėlių ir visokių graždaikčių, už nupigintą kainą.

AUTO BATTERIES

Tiesiog iš Lietuvių dirbtuvės Pigiau negu kitur TAISO IR SENAS BATTERIES

Antanas Kirkilas ir Sunus
1019 Woodland Ave. Cleveland

Telefonai:
CE 0019
MA 3359